

SR Nemačka 3,5 DM, Francuska 10 FF, SAD 2 US \$, Švajcarska 3 Sfr, Austrija 25 Asch, Švedska 10 Skr

BUG KASIDI I KID

BROJ

67

CENA 200 DIN

STAZA
BEZ POVRATKA

BUČ KASIDI I KID

Teks Gordon

STAZA BEZ POVRATKA

SERIJA
BUČ KASIDI I SANDENS KID

Teks Gordon
STAZA BEZ POVRATKA

Glavni i odgovorni urednik
Mirjana Šterijevski

Urednik:
Borivoje M. Lošić

Lektor:
Milorad Stevanović

Recenzija:
Slobodan Lukić

Korektura:
Nada Maksimović

© 1987. DEN PRESS

BUČ KASIDI I KID — 67 — MART 1987. GODINE — Cena 200 dinara. Izdaje NIRO »Dečje novine« 32300 Gornji Milanovac, Tihomira Matijevića 4. Glavni i odgovorni urednik: Mirjana Šterijevski. Urednik: Borivoje Lošić. Izdavački savet: Anđelka Milojković (predsednik), Milica Bogojević, Ljiljana Jeremić, Vera Smrekić, Anđelko Vidosavljević, Dragica Mićović, Miroslav Joković, Miladin Marković, Krste Zlatevski, Nada Maksimović, Ružica Vukašinović, Vesna Jelesijević, Gorko Štulović, Svetlana Mijatović. Telefoni: (032) 712-247 lokal 28 uredništvo i 714-250 prodaja. Telex: 13731. Broj tekućeg računa kod SDK U Gornjem Milanovcu: 61811-603-1263. Devizni račun kod Beobanke u Beogradu 60811-620-16-257310-03292. Štampa »Litopapir«, Čačak.

Teks Gordon

STAZA BEZ POVRATKA

Bilo je pravo indijansko leto te godine u Vajomingu, državi prostranih pašnjaka, sočne trave, velikih voda i nepreglednih šuma. Sunce, prejako za kraj septembra, spržilo je i poslednje zelene vlati. Čitavo more pašnjaka prelivalo se u rumenim i žutim tonovima. Zimzelena stabla u obližnjim šumama zadržavala su svoju tamno zelenu boju, dok su listopadna plamtela svim mogućim nijansama crvenog i žutog lišća.

Zec, prilično velik i mlad, mirno je grickao travke koje je prepoznavao po mirisu. Duboku tišinu narušavalo je samo zujanje insekata. Zekan odjednom prestade da mrda gubicom, sede na zadnje šape, zatim

se izdiže i ispravi svoje duge sive uši. Naučen da živi na oprezu u stalnom strahu od pretrijskih vukova, puma i orlova, mogao je da nanjuši opasnost i na velikoj daljini.

Najzad, ono što je dotle samo naslućivao počeo je da dopire do njegovih osetljivih ušiju. Škripa kočije i topot osmoprega dopirali su s onu stranu doline, iz uskog prolaza od kojeg je počinjao Koltonov klanac. Kao izbačena iz topa, kočija izlete na široku livadu, za nese se nekoliko puta pa nastavi da leti ravnim i prašnjavim drumom. Kočijaš se povio gotovo do sapi poslednjeg para konja udarajući životinje besomučno dugim bičem od bi

volje kože. Svaki udarac propraćao je čas psovkama, čas molbama.

— Hejaaaa, proklete mrcine! Potegnite brže i jače inače ću vam odrati kožu! Hajde... lepotani moji, pokažite koliko ste brzi, inače će nas oni, đavolski dripci stići i skalpirati, hajde, hejjjaa! — vikao je debeli pro sed i vozač poštanske kočije na liniji Edmond — Katalina.

Povremeno bi se izdizao na sedištu i bacao poglede kroz prašinu iza kola. Kada se okrenuo po treći put za pet minuta, ugledao ih je. Jahali su s obe strane kolskog puta mamuzajući već oznojene konje.

— Narode, držite se dobro, banditi nas stižu! Ako dođe do pucnjave, lezite na pod ili na sedišta! Pokušaću ipak da im umaknem! — doviknu on svojim putnicima.

U kočiji je bilo njih četvoro. Jedna sredovečna žena, jedan rančer sa maloletnom kćerkom i jedan božji čovek.

Ona sredovečna žena samo je stiskala torbicu na grudi kao da se u njoj nalazi sve blago ovog sveta. Rančer je gradio ovu divlju zemlju u kojoj i dan-danas, eto, caruju banditi, pa pošten svet ne sme ni nos da pomoli iz kuće. Njegova devojčica treptala je dugim tre-

pavicama i zbunjeno posmatrala popa, koji je jedini sedeo sasvim mirno u svom ćošku.

— Jahoooj, dija... juhuuuu — vikao je kočijaš — ali uzalud.

Konji su već bili umorni. Banditi su sve brže pristizali kočiju. Kada su se izravnali sa kočijom, pop ih izbroja. Bilo ih je pet. Svi zarasli u desetodnevne brade, masne duge kose, odrpanih odela.

Njihovi hici sada su sasvim jasno odjekivali u ušima putnika. Nekoliko zrna zabi se u kočiju, a jedan zazvižda odbivši se od gvozdene glave točka. Rančer je i dalje kleo i psovao, znojio se, ali nikako da se seti i posegne za koltom koji mu je visio za pojasom.

— Nagrada onome ko zaustavi zapregu! Hajde, šta čekate? Zar niste vi vukovi Vajominga?!

Glas je pripadao crnokosom sredovečnom jahaču, koji je očigledno bio vođa družine.

— Dobro, Hari, nemoj samo da to porekneš kasnije! — dobaci mu jedan jahač zamršene plave kose i ružnog ožiljka na čelu i nosu.

On vrati svoj kolt u futrolu i potera konja pravo na kočiju. U nekoliko skokova njegov

veliki vranac se nađe tik pored vrata kočije.

Tog trenutka pop pruži ruku pod dugi kaput i u njoj se kao čarolijom nađe srebrom optočen kolt. Niko od putnika se još nije snašao kad oružje grmnu. Bandit se uhvati za lice i istog trena izlete iz sedla. Njegov konj nastavi još neko vreme da juri paralelno sa kočijom, onda skrete.

— Ej, Hari... pa oni su pogodili Rafa. Ubili su ga! — vikao je najmlađi član bande, devetnaestogodišnji Dik Dobson.

Hari Dobson, glava porodice i istovremeno vođa bande, samo odmahnu rukom.

— Pucajte, do đavola! Smaknite onog vozača! Ako ne zaustavimo kočiju za desetak minuta, možemo da se oprostimo od love. Hajde, šta čekate?

Njegove reči dadoše nov polet bandi i preostali jahači još žešće zapucaše. Jedno puščano zrno konačno stiže do cilja. Debeli Sid Perkins vrisnu kada ga vrelo olovo pogodi ispod rebra i zari se u slabinu. Ispustio je uzde i sručio se preko daske koja je odvajala zapregu od kočijaškog sedišta. Oslobođeni njegove kontrole i zaplašeni pucnjavom, konji bezglavo pojuriše mimo puta i ko

čija počeo opasno da poskakuje i naginje se čas na jednu, čas na drugu stranu.

Pop je ispalio još nekoliko hitaca, ali zbog ljuljanja kočije oni odleteše u prazno. Kada je shvatio da uzalud rasipa municiju, on mirno vrati kolt u futrolu ispod pazuha i čvršće se uhvati za zid kočije. Kada je, međutim, video da će se njegova saputnica preko puta onesvestiti, on je prihvati i čvrsto je stisnu uza sebe.

Dva čoveka koja su sedela u hladu šumarka kojih dvesta-trista metara od puta odjednom prekinuše razgovor.

-- Rekao sam ti još maločas da sam čuo pucnjavu, a ti si mi se smejao. Sada čak i te tvoje tvrde uši mogu da se uvere da tamo dole prašte hici — reče Buč Kasidi gledajući Sandensa Kida, koji je i dalje nemarno ležao šešira namaknu tog na oči.

— Pa, šta ako pucaju? Pošto se to ne odnosi na nas, nema razloga da se uznemiravaš. Potera u svakom slučaju nije.

— Potera nije. Svi misle da smo negde u Arizoni zahvaljujući pisanju onog novinara koji je prosto lud za tobom. Niko i ne sanja da smo došli u Vajoming. No, bez obzira na

to, idem da vidim šta se dešava.

Kasidi skoči na konja i za tren oka nađe se na uzvišici nekih dvadesetak metara dalje. Odmah je ugledao kočiju kako juri bez kontrole, a tridesetak metara dalje ugleda i četvoricu jahača koji su jurili za kočijom i pucali bez prestanka. Onda se desilo i ono najgore. Nekoliko hitaca bezdušnih gonilaca pogodi čeone konje i oni kao pokošeni tresnuše u prašinu. U opštoj gužvi, dok su se mešali njiska konja koji su padali, lomljenje drvenih delova kočije i vriska putnika, Buč samo mahnu Kidu i pojuri niz padinu. Istog časa izvukao je pušku i brzo zapucao u pravcu napadača, koji su zastavili konje kako i sami ne bi naleteli na to živo pakleno klupko. Znao je da sa ove daljine ne može nikoga da pogodi. On to nije ni želeo. Bilo je važno da skrene pažnju napadača na sebe i tako onima u kočiji pruži priliku da se saberu i pripreme za odbranu.

Sandens Kid više nije oklevao. Čim je začuo Bučovu pušku, on potrča i jednim skokom ulete u sedlo. Jednim pogledom obuhvatio je scenu u dolini, rukom natukao šesir i poterao ridana.

Tek kada je stigao na domet kolta, on trgnu oružje i osu paljbu. Konj jednog napadača skoči uvis kada ga zrno okrznu po uhu i zbaci jahača.

— Ko su sad ovi, do đavola?! — povika mladi Dobson.

— Sigurno jahači sa ranča »Tri hrasta«. Rekao sam vam da smo mnogo vremena potrošili jureći kočiju. Sada je bezbedna! — vikao je najstariji Dobson. — Ako i onaj iz kočije ponovo zapuca, obrali smo bostan. Hajde, povlačimo se. Bar za sada.

Kada su Buč i Kid stigli do kočije, rančer je uspeo da se izvuče s druge strane prevrnutе kočije i pruži ruke da prihvati svoju devojčicu, koju je pop podigao uvis. Posle toga on iznese i onesvešćenu ženu i, na kraju, i sam izađe iz polomljene kočije.

Stajali su sada zbunjeni i posmatrali dvojicu nepoznatih jahača. Ovi su pogledima ispratili napadače, onda se okrenuli i polako prišli.

— Zdravo, ljudi, jeste li svi čitavi? — upita Buč.

Pop klimnu glavom tresući prašinu sa odeće, a rančer ne reče ništa. Klečao je pored devojčice i brisao joj krv sa čela i obraza.

Pop se okrete i pođe oko kočije. Tražio je kočijaša. Našao ga je nekih desetak metara da lje. Na sreću, debeljko je ispao prilikom prevrtanja. U surotnom, svakako bi se našao pod nogama i telima zaprege.

Pošto su se smirili i shvatili da se napadači više neće pojaviti, ljudi se dogovoriše da srede zapregu i podignu kočiju. Buč je ispregao konje isekavši amove na ubijenim i osakaćenim životinjama. Sada su umešto osmoprega bila samo dva para konja. Umirio je životinje, skratio uzde i pripremio zapregu za dalje putovanje. Jedna vrata na kočiji su otpala i jedna osovina se iskrivila, ali su kola ipak mogla da nastave put.

Taman je završio posao kada se stari kočijaš osvestio. Prvo je žalosnim pogledom okrznuo lešine svojih konja, pa ojađen kočiju i konačno počeo da prebrojava putnike. Tek tada shvati da ima dva čoveka viška. Zato se zbunjeno zagleda u plavokosog čoveka koji je stajao iznad njega i držao u ruci pljosnatu flašu dopola ispijenu žućkastom tečnošću. Sid dohvati flašu i, uz grimasu koja je trebalo da liči na osmeh, jednim gutljajem strese ostatak pića u grlo.

— Hvala — promuca. — Hvala i za ovo i za ono. Pretpostavljam da ste vas dvojica zaustavili napadače?

Kid samo odmahnu rukom. Kada je ponovo prišao putnicima, on malo bolje zagleda popa. Nešto se nije slagalo sa spoljašnjim izgledom tog čoveka. Imao je šešir širokog oboda na glavi, onaj specijalni sa niskim klobukom kakav su u to vreme nosili propovednici širom Zapada. Tu je bio i dugački crni kaput. Lice ovog propovednika bilo je mršavo i usko. Bore oko usta i one sitne, gotovo nevidljive, koje su pravile finu mrežicu u uglovima očiju svedočile su o velikom iskustvu. Međutim, to nije privlačilo Kidovu pažnju.

Njega su interesovale oči tog visokog vitkog čoveka. Bile su sive, hladne, oči dvonožnog vuka, borca, u to nije bilo sumnje. Dakle, odeća i sve ostalo bilo je samo maska.

Nije bilo vremena za dalje ispitivanje. Kid se okrete i priđe Buču.

— Nešto si dugo gledao onog momka — upita ga Kasidi tiho. — Poznaješ ga?

Sandens samo odmahnu glavom.

— Možda on zna tebe, jer i on je tebe prilično radoznalo

pogledao kada ste se prvi put sreli. Siguran si da se ne znate?

Ovog puta Kid nije ni odgovorio. Prišao je riđanu i skočio u sedlo. Čekao je da Buč učini isto, pa da krenu dalje.

— Momci, ja ne mogu da vozim, bar dok je ovaj komad olova u meni. Do ranča »Tri hrasta« nije daleko. Tek dve-tri milje. Molim vas da moje putnike i mene odvezete do tamo. Nećete se pokajati. Gospođa Ling ima najboljeg kuvara i dobar stari brendi.

Buč samo klimnu glavom. Priveza konja iza kočije i zauze kočijaško mesto. Ostali uđoše u kola, a starog vozača položiloše na jedno od dva sedišta.

— Samo vozi pravo dok ne naiđeš na znak ranča, onda skreni desno i začas smo tamo — obavesti Sid novog vozača, zatim opet utonu u nesvesticu.

Neko vreme je u kočiji vladala tišina. Onda se javi rančer.

— Trebalo je sve da ih pobijemo, sve do jednog — reče obraćajući se propovedniku.

— Nisam video da ste baš mnogo koristili taj kolt, rančeru, a imali ste prilike da ga upotrebite — uzvрати mu pro-

povednik ne gledajući u njega.

— Ja... ja nisam revolveraš ni ubica. Ja sam pošten poslovni čovek. Ovo je posao za nekog...

— Revolveraša, ubicu, to ste hteli da kažete?

— Pa, da... Ovaj mislim za nekog šerifa. Uostalom, vi... gospodine... ne znam vam ni ime... vi ste veoma brzo potegli kolt i čak ste ubili jednog napadača. Zar to nije u suprotnosti sa odećom koju nosite i Biblijom, koju ste još jutros čitali?

— Moje ime je Bert Bizbi, rančeru, i tačno je da ja propovedam mir i ljubav među ljudima, ali isto tako propovedam i božju kaznu za one koji krenu putem nasilja i svega onoga što ono nosi. Jeste, ja sam pucao i ubio malopre, ali samo da bih spasao jedno nevino božje stvorenje — nastavi pokazujući glavom prema rančеровој kćerki — i jednu nedužnu ženu. Da li vas moj odgovor zadovoljava?

Rančer samo okrete glavu, besan što mu je taj mantijaš skresao u lice njegov kukavičluk, i to pred rođenim detetom i nepoznatom damom.

— Ja sam vam zahvalna za ono što ste učinili, velečasni.

Da, iz sveg srca sam vam zahvalna — javi se žena, koja je sada sedela do prozora pribijena uz Bizbija.

— Nemate na čemu da mi zahvaljujete, gospođice. Još ne što. Ja propovedam jevanđelje, ali nisam velečasni. Ja sam tek obični propovednik koji putuje širom ove nemirne zemlje i pokušava da ljudima približi boga, pomogne im u nevolji čak i kada je reč o ljudskim otpadnicima, pijanim kočijašima, besnim i ludim kaubojima ili običnim skitnicama. Ono što sam učinio sastavni je deo te moje pomoći ljudima — reče Bizbi i naglo se povuče u sebe.

* .
* *

Džesika Lang je bila prava lepotica. Stasita crnka krupnih sjajnih očiju, duge kovrdžave kose i zamamnih oblina, činila je sve da prikrije te obilate darove kojima je priroda obdarila, ali uzalud. Pokušavala je da se, otkako je pre tri godine od oca nasledila ranč, posvetiti poslovima, da radi rame uz rame sa svojim jahačima, ali niko od njih nije mogao ne prekidno da se pravi kako ne vidi njenu lepotu.

Dok se oštećena poštanska kočija približavala njenom dvorištu, ona je sedela na prostranoj drvenoj verandi. Dan se polako bližio kraju i umor je već počeo da je nadvladava.

Iznenada je trže glas najmlađeg člana njene družine, kaubojja Krisa Pitnija. Mladić kao zrelo žito plave kose jurio je skočivši sa ograde pored kapije.

— Hej, gospođice Lang... Džesika... dolazi poštanska kočija! Mora da se nešto dogodilo! Ovde nemaju šta da traže! — vikao je.

Džesika ustade sa velike stolice za ljuljanje i siđe ona dva široka stepenika do travom prekrivenog dvorišta.

Tog trenutka kroz kapiju ranča upravo je prolazila poštanska kočija. Već na prvi pogled bilo je jasno da se nešto dogodilo. Prvo, kočija se nekako čudno kretala. Drugo, samo dva para konja vukla su teška kola. I, treće na mestu kočijaša nije sedeo stari debeljko Sid Perkins, već zgodan plavook momak, koji joj uputi osmeh kada vide kako ga pažljivo zagleda.

— Šta se desilo? Gde je stari Sid? počeo da postavlja pitanja.

Buč zaključio kako devojka ima prelep glas i taman zausti

da odgovori, kad Kid potera ko nja prema tremu i zakloni devojku.

— Kočija je napadnuta. Ako je Sid onaj debeljko koji leži u kočiji, onda mogu da vam kažem da je ranjen. Ne teško, ali dovoljno da ne može da se di i vozi — reče Sandens i ski de šešir.

Nekoliko pramenova njegove guste kose pade preko čela i njegovom licu dade neki pomalo mangupski izgled.

— A ko ste vi, ako smem da pitam? — obrati mu se Džesika.

— Ah, ja i onaj tamo Buč, mi smo vam dve uboge lutalice koje neprekidno traže sreću, ali još nikako da je nađu. Ime mi je Hari Longbaf.

Za to vreme Buč je zaustavio kola i uzde prepustio jednom od kauboja koji su radili na drvljaniku. Sa drugog kraja dvorišta žurno je prilazio stari kauboj. Žurio je koliko mu je to dozvoljavala njegova ukruće na leva noga.

Propovednik Bizbi je uz pomoć Buča Kasidija i mrzovoljnog rančera polako izvukao iz kola ranjenog vozača. Čekali su da im gazdarica ranča kaže šta dalje.

— Donesite ga ovamo. Idem da namestim ležaj. Čiča Dene,

požuri, biće posla za tebe! — doviknu Džesika hromom starcu i nestade u kući.

Pet minuta kasnije, Sid Perkins ležao je potrbuške na prostranom ležaju prekriveno indijanskim pokrivačima. Njemu iza leđa stajao je stari Den Marlou i meketavo se smejao svojim krezubim ustima.

— Najzad si došao mečki narupu, bure sala. Sada te imam onako kako meni odgovara. Dakle, kako ono beše zimus? Koliko si mi dolara mukom stečenih zdipio na pokeru? Govori!

— Čekaj, Dene, polako... Ne misliš valjda? Ljudi, ne dajte me! Ovaj strvoder će mi kožu skinuti s leđa! Uzalud ste me spasavali tamo u preriji i vukli dovde ako me sada prepustite ovom koljaču! — kukao je Sid.

Den Marlou namignu dvojici kauboja i oni stisnuše debeljka na krevet.

— Rano si počeo da kukaš, debeli. Ja još nisam zario nož u tvoje salo. Sačekaj bar dotle — rugao mu se stari kauboj.

Bio je pažljiv do krajnosti. Sid je jeknuo samo jednom, kada je starac vrhom tankog sečiva dodirnuo olovno zrno koje se odbilo od rebra i zaustavilo u masnom tkivu. Na sreću, rana nije bila duboka.

— Eto, debeli, samo si džabe urlao. Evo ti ovaj komad olova za uspomenu. Da se nisi toliko drao, dao bih ti malo »medicine« da lakše podneseš operaciju, a ovako... mislim se...

Stao je ispred kočijaša, koji je polako navlačio košulju preko tek stavljenog zavoja, i slađeci se prinese ustima grlić zemljanog krčaga. Klokotanje koje odjeknulo u sobi naterasuz na oči ranjenom kočijašu.

— Dene... družestari... zar moraš da me mučiš? Daj malo, i zaobraviću da si mi maločas pustio krv! — molio je.

Den se napravi kao da nečuje, ali se onda okrete i stariom drugu pruži krčag.

— Hajdemo sad u moj stan da ne smetamo ovom narodu, a nije ni lepo da vide koliko piješ — pozva on Sida i uskoro njih dvojica napustišesobu.

Dva sata kasnije ponovo su svi bili na okupu. Buč i Kid htedoš u prvi mah da napustearanč čim je vlasnica rančapreuzela brigu o ranjeniku i putnicima, ali ih ona zadržana večeri.

— Još niko od nas ne zna zašto su nas oni banditi napalitamo napolju — javi se rančer, koji se trsio iz sve snage da vodi glavnu reč za stolom lepe domaćice.

— Nizašta — javi se Sid.

Kada se sve oči okretoš prema njemu, on nastavi bezbojnim glasom.

— U stvari, oni su mislili da imaju debele razloge da nas napadnu. Videli ste onaj gvozdeni sanduk ispod mog sedišta — reče ne obraćajući se nikom određeno. E, neko im je javio da se u njemu nalazi pozamašna suma zelembaća i srebra. To su pare Udruženja rančera. Međutim, prevarili smo ih. Novac je krenuo sasvim drugim putem i prevozom. Mi smo bili samo mamac.

Opet rančer Timoti Kelos prvi progovori:

— Tako? Žaliću se do boga. Zar ja i moje dete da služimo kao mamac za nekakve bandite! Briga mene za pare tih iz Udruženja... Videće svi oni... Neće ovo tek tako da prođe!

Svi ga začuđeno pogledaše, a onda nastaviše razgovor kao da ga uopšte nisu čuli.

— Koliko ja znam, ovo je najkraći put do Kataline. kojim drugim putem ide ta pošiljka? — više kao za sebe prozbori stari Den Marlou.

— Sećaš se starog litalice Kolorado Toma?

— One ispičuture prema kojoj si i ti pravo odojče?

— Da, baš tog Kolorado Toma. On i njegova mazga Meri sada putuju ovamo. Trebalo bi da stignu na ranč koliko sutra ujutro.

— I vi ste... Oni su tom matorem poverili čitavo blago? E, ako ostanu bez njega, onda su to i zaslužili!

Sada se umešala i Džesika.

— To je u najmanju ruku neozbiljno. Stari Kolorado bi bio u stanju i kamen da cedi kako bi bošao do nekoliko kapi viskija. Drugo, on je sasvim bespomoćan. Pa, on ni trezan ne može koltom da pogodi šta lska vrata, a kamoli nešto drugo. Šta će se desiti ako naleti na Dobsonove?

Ovih nekoliko poslednjih reči natera Sida, Dena i ostale sa ranča na razmišljanje.

— Nema druge nego da kre nemo i potražimo ga — zaključi Den Marlou. Samo, ko da pođe? Sid je ranjen, momci imaju posla na ranču, a stranci ne znaju gde da ga traže.

— Ti bi, čiča Dene, mogao da pođeš sa jednom grupom, a mali Kris može da krene sa drugom grupom — predloži Džesika, a zatim brzo dodade: — ako oni žele da pomognu.

Kid baci kratak pogled na Buča pa na Bizbija.

— Kako da ne pomognemo?

Zar nismo na Zapadu, mađam? — brzo se javi Buč. — Evo, ja ću poći sa malim Krisom i rančerom, a Kid... ovaj Hari i propovednik neka krenu sa čiča — Denom.

— Ja ne idem nikuda. Meni je dosta te bande. Ostajem ovde dok neko ne dođe po kočiju i odveze me do mesta dokoga sam platio kartu — pobuni se rančer.

Ljudi ga prezrivo pogledaše.

— U redu, sinko, tvoj predlog je dobar. Ima samo jedna stvar. Za tebe nisam nikakav čiča Den, već gospodin Marlou, jasno?

Buč se osmehnu izvinjavajući se, dok su se Sid i Džesika glasno nasmejali.

— Do zalaska sunca ima malo. Mislim da se ne isplati da sada krećemo. Bolje da krenemo rano izjutra — predloži Den.

Društvo je još neko vreme sedelo oko stola, onda se svi povukoše na počinak.

Kada su ostali sami, Buč i Kid odšetaše do ograde ranča.

— Jesi li znao za onu gvozdenu kutiju? — upita Kid.

— Sigurno da sam znao. Odmah sam video da je prazna.

— Kako? Da nisi postao i ča robnjak?

— Ma, ne. Jednostavno, poklopac nije ni bio zaključan.

Posle nekoliko trenutaka tišine i pošto je zapalio novu cigaretu, Sandens Kid upita:

— Šta misliš koliko li paranoi ta matora pijanica u svojim bisagama?

— Ne znam koliko, ali siguran sam da je tovar vredan našeg interesovanja. Pitam se od kolike će ti pomoći biti onaj pop ako upadnete u gužvu.

— Ne brini ti ni za mene ni za njega. Tebi su uvalili žuto kljunca, pa ti vodi računa šta radiš.

Kada su već krenuli na spavanje, Kid reče kao za sebe:

— Znaš, pametnjakoviću, sve mi se čini da onaj pop i nije pravi pop, ili to nije bio oduvek. Ima tu nešto što mi smeta. No, videćemo...

*

* *

I tako, dok su se na ranču »Tri hrasta« brinuli šta je s njim, Kolorado Tom je lagano jahao niz kamenitu padinu. Pevužio je neku samo njemu znanu pesmicu.

— Vidiš, Meri, draga, još nas dvoje nismo za bacanje. Dobili smo posao vredan tovar zlata, šta kažeš, stara devojkice? Ob-

ecavam ti, kada se ovo završi, punu vreću žobi i toplu štalu bar nekoliko dana.

Činilo se da je mazga razumela svaku reč. Nekoliko puta zaklima glavom i pažljivo nastavi da bira put niz kameniti obronak. Kolorado Tom je, izgleda, svom obećanju hteo da dâ zvaničan ton zalivši ga dobrim gutljajem viskija, te poseže rukom u bisage od kozje dlake. Da li se baš tog trenutka mazga poklizala ili je nešto prepalo, tek ona naglo sunu na pred i Tom izlete sa sedla ispuštivši flašu.

Čim se njen jahač našao na tlu, mazga se zaustavi i okrete glavu prema njemu kao da ga pita šta radi na zemlji. Tom se sa neizrecivom tugom u očima posmatrao ostatke stakla na kamenju i žučkastu tečnost koja je brzo oticala kroz nevidljive pukotine.

— Zašto? Zašto baš sad kad sam toliko žedan? Bila je to moja poslednja flaša. Meri, stara curo, šta ti bi? Eto, sad moramo da skrenemo sa puta. Šta je, šta me tako gledaš? Zar da čitavu hladnu noć budem bez pića. Ne, ne, devojkice, ide mo do kolibe onog usamljenog medveda Džima Hansena. On je možda divljak i čudak, ali neosporno najbolje pravi viski.

Hajde, idemo dok je još videlo. Samo mi fali da po mraku pro mašim i njega!

Pet minuta kasnije Kolorado Tom ponovo se klatio na leđima stare mršave mazge. Ovog puta napustio je stazu i naglo skrenuo prema jugoistoku. Pomisao da će se uskoro naći pred punim buretom dobrog pića učini da zaboravi maločas razbijenu flašu, pa poče i da pevuši.

Sunce je već nestalo iza najviših vrhova, ali je rumenilo koje je iza njega ostalo još bacalo dovoljno svetla na zemlju. Senke su postale dugačke, a hladan vazduh je polako prerastao u vetar.

Kolorado Tom, koji se začudo brzo otreznio jašući na svežem vazduhu, poče da se osvrće. Već je trebalo da ugleda dim iz traperove kolibe. Onda mu sinu.

— E, jesam prokleta mazga! Izvini, Meri. Kakav dim, pa o naj medved loži tek kad ostali smrtnici počinju da se smrjavaju. Koliba je gore iza one borove šume. Hajde, devojk, još pet minuta, i pustiću te da se odmaraš čitavu noć. Oni mogu još malo da sačekaju na pare. Sid mi je rekao da neće zameriti ako malo i zakasnimo.

Najvažnije je da stignemo sa čitavim tovarom.

I zaista, posle pet minuta, ka da je izbio na proplanak izbi-vši iz borove šume, on ugleda staru brvnaru. Traper Džim Hansen izabrao je dobro mesto. Iza zadnjeg zida brvnare počinjala je masivna stena visoka najmanje deset metara i štitila stanovnika brvnare i od vetrova i od nezvanih gostiju sa te strane. Desno od brvnare tekao je mali potok, a levo počinjala strma urvina.

— Eno je, Meri, eno kuće najboljeg majstora za pravljenje viskija u čitavom Vajomingu. Da je pametan, više bi zaradio na viskiju nego što se lo mata čitave godine po ovoj divljini u potrazi za krznima. Hajde, devojk, pruži malo noge. Zar već ne osećaš miris onog nektara? — radovao se Tom kao dete kad ugleda omiljenu igračku.

Još izdaleka on nekoliko puta povika:

— Džime... Hej, Džime Hansene, izlazi, znam da si tu! Hajde, stari medvede, odaje te, miris koji bi i tvora oterao, ne vredi da se skrivaš!

Nikakav odgovor nije stigao do Toma. Već se uplašio da traper nije u kolibi ili je, ne daj, bože...

— Džime, prokletinjo, zar hoćeš da umrem od žeđi? Izlazi! Izlazi! Čuješ li?

Tada se jedan od dva kapka na malim prozorima levo i desno od niskih vrata malo pomeri i kroz njega izviri cev puške za lov na medvede.

— Koji to kojot urliče i usuđuje se da remeti moj mir? Teško tebi, stranče, ako nisi imao valjan razlog za to! — za grme glas iz kolibe.

— Polako, medvede uspavani... Pogledaj me pre nego što me tim topom oduvaš u Večna lovišta! To sam ja, Tom!

Vrata na kolibi se s treskom otvoriše. Čitav otvor ispuni orijaško telo čoveka obučenog u kožno odelo i čupavi ovčji gunj. Glava mu se nije videla jer se nalazila iznad dovratka. Telo se onda povi i Džim Hansen progura svoju telisinu u dvorište.

— Hej, pa to si stvarno ti, mešino za viski! Moj stari Tom Kolorado! Zar si još na nogama? Mislio sam da su ti negde u ovim brdima kurjaci odavno oglodali kosti. Dođi ovamo da te zagrlim! — vikao je div smejući se tako da mu je duga gusta crna kosa, koja je preraštalala u brkove i bradu, poigravala kao lavlja griva.

— A, ne, samo to ne! Kada si me zagrlio, prošle godine, me sec dana sam jedva disao. Rebra me još bole. Ako si baš toliko oduševljen što me vidiš, daj onda jedan krčag onog tvog otrova! — brzo dobaci Tom i sakri se s druge strane mazge.

— Tako, dakle? Ja sam za tebe medved... Ne mogu ni da te zagrlim prijateljski, a sada vređaš i moj viski.

Div se namršti, pa Tom požuri da ga odobrovolji.

— Dobro, Džime, šta se odmah ljutiš? Evo, dođi da ja te be zagrlim, a onda ćemo da ispijemo po jednu...

Dalje nije uspeo ništa da kaže. Div ga dograbi i kao od šale podiže visoko iznad zemlje. Prodrma ga nekoliko puta, onda pritisnu na svoje široke grudi.

— Znaš, Tome, da sam se odavno odrekao ljudi. Ne marim mnogo za njihovim društvom, ali tebe, stari moj, uvek volim da sretnem. Hajde da se okrepimo!

Pošto su seli ispred kolibe na klupu od oblica i ispili po li meno lonče neočekivano dobrog viskija, Džim reče:

— Ovo sam ja častio. Da vidimo sad koliko para imaš, pa da znam koji krčag da iznesem.

— Najveći, momče... Da, da... tvoj najveći krčag. Imam dobar posao, a dobio sam i pred ujam od debelog Sida. Čik pogodi šta nosim u ovim bisagama! — reče i gurnu nogom bisage koje je nemarno bacio po red klupe.

Jedna veza popusti, pa neko liko svežnjeva zelenih novčanica pade po dvorištu.

Džim Hansen je gledao širom otvorenih očiju. Protrljao ih je velikom šakom nekoliko puta, onda opet gledao ne verujući.

— Ne... to nije moguće... To nije istina! Čoveče, pa toliko para ne postoji na ovom svetu! — promuca na kraju.

Zaista, za njega, ubogog traperera kog su trgovci varali kad god je dolazio u naselje da im proda krzna, sav novac koji je premašivao sumu od hiljadu-dve dolara bio je nestvaran. Ovog trenutka pred njim su ležale bisage sa ni manje ni više nego pedeset hiljada dolara!

— Kaži, Tome... To su stvarno pare?

— Aha, a šta si ti mislio?

— Tu ima... Ima više od hiljadu... dve... pet?

— Ima, nego šta. Ima tačno **PEDESET** hiljadarki!

Div jeknu. Još jednom protrlja oči i obrati se Koloradu.

— Ti ne možeš da shvatiš, Tome. Ja čitav život nisam uspeo da skinem toliko krzna. Da živim još deset godina i pobijem sve medvede u okolini, pohvatam sve dabrove i lisice, ne bih uspeo ovoliko da zaradim. Čoveče, mora da je lepo imati toliko para!

On zavuče ruku u bisage i izvuče još nekoliko svežnjeva. Grozničav sjaj pojavi mu se u očima.

— Polako, medvede, nemoj da se pališ. Vraćaj te pare. Ja plaćam piće i prenoćište, a ti ne diraj ono što nije tvoje! — viknu Tom i poteže svoj prastari kolt.

Hansen se trže. Njegove duboke oči sada su ličile na oči deteta koje je uhvaćeno u nedozvoljenoj igri. Krtko zamahnu i nadlanicom pogodi Toma po licu. Iako je udarac bio lak, starac odlete do kraja klupe i pade na zemlju. Kolt mu ispade iz šake i zari se u prašinu.

— To nije lepo, Tome. Ne, nije lepo i ne sviđa mi se. Ja, doduše, nikada nisam imao mnogo para ili nečeg drugog, ali sam uvek imao i sačuvao svoje poštenje. Nije fer da tako nešto kažeš.

Glas mu je odavao i tugu i ljutinu.

Tom Kolorado se nekako uspravi na noge i zabulji se u diva, koji je stajao korak-dva do njega visok kao planine koje su se još nazirale iza njegovih leđa.

— Izvini, Džime... Pijan sam...

— Tako, to mi već godi. Dakle, reci još jednom da si maločas onako govorio samo zato što si pijaniji nego inače.

— Tačno, pijaniji sam nego obično. Uostalom, ono što si rekao kao istina je. Ti i ja nikada ništa nismo imali u životu osim poštenja. Takvi ćemo i da umremo. Misliš da meni usput ni je padalo na pamet šta sve može da se dobije za ovoliku gomilu para. Ali, velika je cena za to, prevelika. Eto, i onaj mator i Sid zavisi od mene. Morao je da prihvati ovaj posao kako bi sačuvao liniju. Ono, bogataši su već hteli novac da pošalju železnicom...

Tom je još pričao, kad se Hansen saže i podiže ga jednom rukom.

— Počeli smo da starimo, mo mče. Postajemo osetljivi i cmi-zdravi, a to ne valja. Hajde o-vamo, krčag je tek dopola ispijen, a noć je duga.

Zagrljeni, njih dvojica uđoše u brvnaru, ali Tom uskoro izađe da smesti Meri u mali

koral. Tek onda se vratio prijatelju i zemljanom krčagu.

*
* *

Kada su sledećeg jutra dve patrole krenule sa ranča »Tri hrasta«, njihov odlazak nije ostao nezapažen. Na puškomet od kapije ranča, skriveni iza je dnog velikog grma, najstariji Dobson i njegov najmlađi brat ležali su na travi i motrili. Hari Dobson držao je ispred očiju stari vojnički durbin.

— Kažem ti, Hari, da uzalud ležimo ovde. Sav sam utrnuo. Mislim da ti ovaj predlog uopšte nije pametan — neprekidno je mleo devetnaestogodišnji Dik.

Hari ga smrknuto pogleda i zareža:

— Slušaj ti, mali kretenu! Ako ne začepiš gubicu, sateraću ti zube u grlo! Jasno?

— Nije jasno i ne nazivaj me kretenom. Nikad više, je si li čuo? — uzvрати samozvani revolveraš pomerivši ruku bliže dršci kolta.

To je prelilo čašu strpljenja vođe bande i on jednim udarcem, onako sa zemlje, sruši moka na zemlju.

— E, sad ćeš dobiti što si tražio! Jednom zauvek naučićeš

ko je ovde gazda, a ko ima da sluša bez pogovora! — dreknu i skoči na noge.

Dik pokušava da se dokopa kolta, ali ga stariji brat još jednom pogodi, ovog puta nogom, i on odlete dva metra dalje. Hari ga podiže i počne da šamarati sve dok mu lice nije postalo crveno od krvi. Kad momak na kraju klonu onesvešćen, on dohvati njegov kolt i isprazni ga.

Dik je došao sebi posle nekoliko minuta. Bio je manji od makovog zrna.

— Negde su krenuli — izusti Hari više kao konstataciju nego što se obraćao Diku. — Krenuli su na dve strane, kao da za nekim tragaju.

— Možda i tragaju. Možda pare uopšte nisu ni bile u kočiji. Nasamarili su nas, a sada idu po pare — opet počne da mudruje Dik.

Hari ga preseče pogledom, ali ono što je mališa rekao moglo je i da ima nekog smisla. Ponovo primače durbin. Tačno, onaj matori ćopavko vodi dva stranca, a onaj pegavi kauboj odjahao je sa trećim strancem.

— Nešto traže, ali izgleda da nisu baš sigurni gde treba da traže. U svakom slučaju, pratićemo ih. Kada stignu na cilj, znaćemo šta su to tražili.

Posle toga oni pretrčaše dva desetak metara do šume mladih jasika u kojoj su ostavili konje. Ne rekavši momku ni reč, Hari Dobson obode konja i odjuri ivicom šume.

— Nećeš još dugo da me maltretiraš, nećeš, da znaš! — promrsi momak kroz zube. — Još malo i napustiću i tebe, i kuću, i Vajoming. Otići ću negde da leko i postaću neko.

*
* *

Stari Den Marlou jahao je metar-dva ispred Bizbija i Kida. Očigledno, stari kauboj je znao na koju stranu treba da krene jer je išao pravo.

— Nadam se da ona mešina viskija nije naletela na Dobsonove — reče posle pola sata ja hanja. — Oni su zaista krvoločni. Takva je nekada bila Družina krivog noža dole u Arizoni, iz koje sam ja došao. To su bila druga vremena.

— Jeste li sigurni, starče, da su ti Dobsonovi baš toliko krvoločni? — javi se Bizbi.

— Sačekaj i videćeš, propove dničje. Ja ne pričam tek onako. Prošle zime poklali su čitavu porodicu jednog doseljenika tamo s one strane brda. Jedva

smo imali šta da sahranimo kada smo otkrili tela nesretnika i njegove porodice. Pobili su ih zbog tričavih pet stotina dolara. Kuću su zapalili...

Kao da se prisetio prizora o kome je govorio, stari kauboj se strese i cimnu uzde.

Kid se nije mešao u razgovor. On je mirno pušio cigaretu za cigaretom i gledao predeo kojim su prolazili. Iz razmišljanja ga trže propovednikov glas:

— Vi se, prijatelju, ne uzbuđujete zbog ove priče oko bande?

— Zašto bih se uzbuđivao? Nikada ih nisam sreo, niti znam kakvi su. Kada mi se budu našli ispred cevi kolta, znaću šta mi valja činiti. Zašto bih unapred mislio o tome? — uzvratila Kid na svojstven, miran gotovo nezainteresovan način.

Sive propovednikove oči odmeriše ga nekoliko dugih trenutaka. Onda se mršavi čovek bolje namesti u sedlu i oni nastaviše da jašu bez reči.

Dva sata kasnije, dok su se odmarali u hladu, stari kauboj počeo da njuši vazduh. Ustade i krene uz blagu kosinu. Deset metara dalje stade i doviknu svojim pratiocima:

— Hej, našao sam trag! Ovde je neko ispustio flašu i ona se razbila. Bila je puna. Mislim

viskija još se oseća. Ovo su potkovice Tomove mazge. Otisci su manji od konjskih. Onaj mator je ovuda morao da prođe. Samo, zašto li je skrenuo? — pitao se Den.

Kid i Bizbi pridžoše bliže. Ostaci razbijene flaše svetlucali su pod zracima sunca.

— Mator je skrenuo na onu stranu gde može da se snabde pićem — reče Kid posle kraćeg razmišljanja.

Bizbi ga pogleda kao da je šenuo, ali se stari Den lupi šakom po čelu.

— Tako je, sinko. Tom je krenuo do onog osobenjaka, do traperera Džima Hansena. Taj čovek pravi viski koji gori kao luč. Tom i Džim su stari prijatelji. Traper ima kolibu gore na onoj strani planine. Idemo i mi na tu stranu.

I ovog puta dva para očiju pratila su kretanje trojke sa ranča »Tri hrasta«.

— Ako me oči ne varaju, znam na koju će stranu — zaključila Hari Dobson i uspravi se.

— Šta onda čekamo? Hajdemo tamo pre njih! — požuri Dik.

— Ovog puta si pogodio, ali idemo prvo po ostalu braću. Posle toga idemo do kolibe onog traperera. Ma šta da traže, to se

nalazi tamo, u brvnari. Hajde, dečko, požuri!

Spustili su se brzo na dno jaruge u kojoj su ih čekali konji, a onda pojahaše put svog malog ranča u planini.

Još dva jahača prilazila su tom istom ranču. Bili su to Buč Kasidi i mlađani kauboj Kris Pitni.

— Gospodine, ja ne bih prilazio blizu njihove kuće. Mi doduše sa njima do sada nismo imali nikakvih sukoba, ali su oni zli i nepredvidivi. Uostalom, ima ih više nego nas — javi se mladi kauboj kada su se zaustavili na proplanku sa koga se jasno videla zgrada ranča porodice Dobson.

— Dobro, mladiću. Ti ostani ovde. Meni nešto govori da treba da priđem bliže i vidim šta se tamo događa. Sačekaj me ovde. Brzo ću... — reče Buč i skoči sa sedla.

Njegova stara navika bila je da upozna neprijatelja kad god je to moguće. Skačući s kamena na kamen, brzo je prilazio niskoj građevini na čistini. Kada je bio na samo dvadesetak metara od kuće, začu glasove i topot kopita. Brzo se baci u stranu i sakri iza jednog debela.

— Hej, lenjivci, brzo sedlajte konje. Izgleda da smo otkrili

pravi trag! — povika Hari Dobson kada su on i Dik ujahali u malo dvorište.

Istog časa vrata se s treskom otvoriše i Klem i Tobijas Dobson banuše u dvorište.

— Kakve tragove, Hari? Našao si lovnu? — povika Klem.

— Možda, Kleme, možda. Požurite!

— Hej, šta se to desilo, mališi? Da nije natrčao na divlju mačku negde u šumi, a?

— Ne, Kleme, nije. Samo je mnogo pričao, kao i ti — preseče Klema najstariji Dobson i ovaj požuri da osedla konja.

Kada su posle izvesnog vremena skočili u sedla, Hari tek tada vide da jedan brat nedostaje. Pit, njihov polubrat, nije bio uz njih.

— Gde je opet onaj mešanac, do đavola? — povika.

— Znaš ti njega. Taj Indijanac više vremena provede lutajući po šumi nego što sedi sa nama. Što je najgore, nikome ne govori gde ide — požuri Klem da objasni.

— To više neće moći tako. Ako smo vukovi Vajominga, onda će biti kako ja kažem. Jasnno?

Braća Dobson obodoše konje.

Buč je čuo svaku njihovu reč. Dakle, otkrili su neki trag, ali on ne zna ni kakav ni gde.

Zato odluči da požuri do onog pegavog kaubojca pa da zajedno sa njim prati bandite.

Međutmi, lakše je bilo doneti odluku nego je sprovesti. Prvih pola sata sve je išlo lako, a onda su tragovi konja jednostavno nestali. Uzalud je Kasidi jahao ukруг ispitivao svaki otisak na zemlji. Tragovi su, jednostavno, nestali.

— Momče, jesam li ja poludeo, oslepeo ili je po sredi nešto treće. Evo, tragova ovde, i ovde, i tamo, a onda ih više nigde nema. Kako to?

Pegavi Kris je takođe češkao svoju bradu, koju su tek počele da krase momačke dlačice. Konačno reče:

— Ne znam... Možda ću da ispadnem smešan, ali čuo sam da Indijanci uvijaju kopita svojih konja krpama i tako zameću trag. Možda su se toga setili i Dobsonovi — reče momak pomalo se snebivajući.

Buč se lupi po čelu. Pa, i on i Kid su nekoliko puta na isti način izmicali poterama. Taj trik je uvek uspevao.

— U redu, momče. Sada se rastajemo. Konji sa takvim krpama ne izdrže dugo. Postaju nervozni. Kad-tad jahači će morati da ih oslobode tih krpa. Ko prvi nađe trag, neka ispali hitac.

Kris samo klimnu glavom i ode na levu stranu. Buč sačeka još malo, zatim povede konja na uzdi. Još nije odustajao. Nadao se da će primetiti makar i onaj najmanji trag koji mora da ostane od težine konja i jahača. Napredovao je polako, ali je bar bio siguran da ništa nije propustio.

*
* *

Pit Dobson je besciljno lutao šumom. Bio je svestan da ga polubrača trpe samo iz navike i da mu se iza leđa podsmevaju zbog tamne boje kože. Da, njegova majka je bila Indijanka. Od nje je nasledio, pored crnih očiju i kose i tamne bronzane boje, ljubav prema prirodi, prema šumama. Zato je koristio svaki trenutak da se povuče u tamne dubine još mirnih šuma da prati tragove divljači i da lovi. Nekoliko puta u toku dve godine susretao je usamljene trapere i ubijao ih bez milosti. Bili su to trenuci ludila, jači od njega.

Takvo osećanje, ta nezadrživa vatra koja mu je dopirala negde ispod temena počela je sada da se javlja. Povod su bila tri jahača koji su raštrkani ja-

hali suvim koritom nekog poto-
ka nastalog u provali oblaka.
Onaj najstariji već je zamakao
među debelim stablima, ali su
zato druga dvojica bili prima-
mljiva meta. Prvo će srediti
njih dvojicu, onda će krenuti i
za onim starcem.

Pope se brzo kao jaguar na
grane obližnje bukve, prisloni
pušku na jednu granu i grozni-
čavo ispali hitac. Kidov konj
poskoči kada ga kuršum ošinu
preko sapi. Kugla se zaustavila
u tvrdom delu sedla. Sandens
je lepo osetio kako se sedlo po-
merilo pod udarcem. Već slede-
ćeg trenutka iskočio je iz sedla
i otkotrljao se nekoliko metara
dalje. Kada se oslonio na kole-
na, kolt mu je već bio u ruci.

Puška nevidljivog strelca još
jednom. planu. Kao eho odgo-
vori joj grmljavina iz Bizbije-
vog oružja. Kid pogleda na onu
stranu na koju je propovednik
nišanio.

Prvo se začu ječanje, zatim
lomljenje grana. Skriveni stre-
lac ispusti pušku i strmoglavi
se za njom. Kid i Bizbi mu o-
prezno priđuše. Melez je dobio
dva kuršuma, jedan u rame,
drugi u desnu stranu grudi. Taj
drugi metak mogao je da bude
i smrtonosan da pre udara u
grudi nije naleteo na širok po-
jas od bivolje kože načičkan

mecima. Probio je tvrdu kožu,
zatim grudni mišić i zaglavio
se slomivši kost. Kada su čuč-
nuli kraj njega, on otvori oči i
iz njih sevu mržnja. Rekao je
nešto na nekom nerazumljivom
dijalektu, zatim se onesvestio.

— Taj je gotov. Hajdemo! —
reče Kid.

Tog trenutka do njih je sti-
gao i stari Marlou.

— Ko je pucao? Šta, do đavola,
pa to je onaj Dobsonov
polubrat... melez! Znači, ono
je bila njegova puška. Izgleda
da je dobio svoje — reče sta-
rac i kleče kraj ranjenika.

— Marlou — javi se Bizbi.
— Mislim da još možete da mu
pomognete.

Sandens Kid se ukoči. Okre-
te se i besno pogleda Bizbija.

— Šta ti sad to znači, propo-
vedniče? Prvo nafiluješ momka
olovom, a onda brineš o njego-
vom zdravlju. Možda je bolje
da se pobrineš za njegovu du-
šu, ako je uopšte imao.

— I to ću uraditi kad dođe
vreme. Marlou?

Stari kauboj samo huknu, ali
poseže rukom u bisage i izvadi
potreban pribor. Čitavih pola
sata petljao je oko ranjenog me-
leza, ali je konačno izvadio izo-
bličen komad olova. Previo je
ranjenika i odmakao se nekoli-
ko koraka. — Nije primetio ka

da mu je melez izvukao kolt, iz korica.

Bizbi je već bio kraj konja kada se začulo zatezanje kokota na koltu. Samo za trenutak propovednik je stao neodlučan. Kada je odlučio da reaguje, dva hica stopiše se u jedan. Onaj prvi, koji je ispalio melez, pogodi njegov šešir širokog obođa i odbaci ga nekoliko metara dalje preko konjskih leđa. Drugi hitac, koji je munjevitom brzinom ispalio Sandens Kid, pogodi meleza posred čela. Kid nije ni pogledao efekat svog pucanja. Brzo je uvežbanim pokretom zamenio praznu čauru novim metkom i skočio u sedlo.

— Hoćeš li sad da mu čitaš opelo ili kako se već zovu te tvoje mudrolije, ili idemo svojim poslom? — upita sarkastično.

— Prvo ću ga zakopati. Iako je jedan od ubogih đavola sa staze bez povratka, zaslužio je da bar izbegne žumske zveri. Ti samo nastavi. Ja ću vas već stići — uzvрати Bizbi i počeo da skuplja kamenje i granje kako bi koliko-toliko pokrio telo ubijenog. Tek posle toga uzjahao je konja i nastavio za De nom i Kidom.

*
* *

Dobsonovi su još jahali na konjima čija su kopita bila uvi jena krpama. Kada su konačno stigli na stazu prepunu kamenja, Hari naredi da se konjima skinu omotači.

— Hari, nemoj odmah da se ljutiš, ali zašto misliš da lova nije u poštanskoj kočiji? Logično je da se pare prevoze dilihansom, zar ne? — javi se Klem.

Hari je jedno vreme ćutao, onda redom pogleda braću.

— Sigurno ste se često pitali zašto sam ja vođa? Iza leđa mi pretite i priželjkujete moje mesto. A, zašto sam ja vođa? Zato što sam najpametniji. Ja sam, izgleda, nasledio svu pamet koju je imao naš otac. Da su pare u kočiji, Kleme, šta misliš da li bi ih ostavili nečuvane? Zašto bi onda oni stranci sa dvojicom kaubojja sa »Tri hrasta« lutali okolo? Misliš da su željni šetnje?

Klem se trudio da razume, ali mu je to teško išlo. To konačno i priznade.

— Ne... mogu da ukapiram, Hari, pa to ti je.

— Tačno. Ne možeš da ukapiraš. Ne može to ni naš kočoperni petlić, koji nikako da sh-

vati da je običan kreten. Ja ću vam reći. Onaj debeli Bradok, onaj predsednik udruženja, jedonstavno je promenio prvobitni plan, i mi smo uzalud jurili kočiju. Pare je poneo neko drugi — a tog drugog traže stranci i Džesikini kauboiji. Je li vam sad jasno?

Tek tada braća počese da klijaju glavama.

Odjednom im pažnju privuče hitac ispaljeen negde ispred njih. Zbog odjeka i spleta jaruga nisu tačno mogli da odrede otkuda dolazi. Onda se začu još nekoliko hitaca i Hari uspe da ih lokalizuje.

— Možda je to onaj ludak, naš brat. Na konje, idemo da vidimo! Još može da nam pokvari posao.

Poskakaše u sedla i jurnuše niz kosinu.

Kada su nešto kasnije pronašli provizornu lumku, Kid, Bizbi i Den Marlou bili su već daleko, nadomak kolibe trapera Džima Hansena.

— Sklonite to kamenje. Hoću da vidim ko je dole! — naredi hrapavim glasom najstari Dobson.

Njegova braća su se nekoliko trenutaka snebivali, ali pogled njegovih podmuklih očiju natera ih da poslušaju. Samo

nekoliko minuta bilo je potrebno da skinu kamenje i granje i ugledaju blede lice svog polubrata. Zbunilo ih je to što je Pit bio previjen.

— Budala je očigledno imala šansu da sredi onog ili one koji su ga ranili, ali nije umeo da je iskoristi. Idemo dalje! — naredi Hari.

— Zar nećeš da ga zakopaš? — javi se Klem. — Mislim, oni su ga bar bili pokrili kamenjem...

— Vi nikako da naučite da slušate! Ako kažem da idemo, onda idemo! Za njega će se već neko pobrinuti — dodade uz satanski osmeh. — Kreći!

Braća požuriše da poslušaju. U svakom slučaju, bolje da misle o svojoj koži nego o ubijenom Pitu.

Kada su poodmakli, Dik priđe bliže vođi.

— Hari, pa mi jašemo u pravcu kolibe onog trapera kad koga nabavljaš viski. Misliš da on nešto zna?

Hari Dobson samo pogleda brata. Konačno se nasmeja.

— Počinješ da misliš kako treba. Samo, ne trudi se. Dok si sa mnom, ja ću misliti. Tačno je, idemo do Hansena. Možda on nešto zna, a možda i ima ono što nama treba.

*
* *

Kolorado Tom se s teškom mukom izdiže na kolena, zatim na laktove. Potražio je pogledom svog ortaka, ali Hansen kao da je nestao.

— Pare! — gotovo viknu Kolorado i skoči sa ležaja.

Međutim, nije daleko odmakao. Načinio je samo jedan korak, a onda se o nešto sapleo. Nešto veliko. Nešto što je stvaralo veliku buku.

Divovski traper ležao je na podu, pošto je svoj jedini ležaj ustupio gostu. Tom se podiže i istrča pred brvnaru. Bisage nisu bile na mestu na kome su sinoć ostale.

— Bože, nisam valjda... Hej, Džime, probudi se! Lova je nestala! Diži se, prokleti medvede!

Vičući Kolorado uđe u kuću. Njegov prijatelj sedeo je na podu trljajući oči ogromnim šakama.

— Zašto vičeš toliko? Uplašićeš sve životinje u krugu od sto milja. Od čega posle da živim?

— Pare, čoveče... bisage... Zar ne shvataš?

— Šta pare, bisage?

— Nema ih, ostale su napo-
lju, a sad ih tamo nema.

— Pa, sigurno da ih nema.

— Sigurno?

Hansen diže svoje ogromno telo. Ispod njega ležale su torbe sa novcem.

— Znaš, sinoć smo zaista do bro potegli. Zaspao si čim sam te položio na krevet. Onda sam se setio bisaga i doneo ih. Hteo sam da ih stavim kraj tebe, ali nisam želeo da te budim. Zato sam ih stavio ispod sebe... da mi bude mekše — dodade i poče grohotom da se smeje.

Kolorado mu se pridruži. Smejali su se sve glasnije. Pri tome su podigli toliku galamu da nisu čuli kopite tri konja koja su odjekivala pred brvnarom.

Tek tada su se vrata otvorila i kada su u njihovom otvoru ugledali hromog kauboja za ranča »Tri hrasta«, oni umukoše.

— Mogao sam da se kladim da ću te ovde naći, nezajažljiva mešino za viski! — povika, a onda frknu: — Ovde smrdi kao u bačvi. Idem napolje dok nisam pao mrtav-pijan. Kad dođete sebi, izađite i vi. Doveo sam neke ljude sa sobom.

Traper i Kolorado Tom brzo su došli sebi. Kada su izašli na sunce, mogli su samo da vide siluete dva čoveka na konjima. Treptali su prema su-

neću, koje se sve više penjalo ka zenitu.

— Hej, Dene, ko su ovi jahači? Ne mogu da ih vidim — javi se Kolorado Tom škiljeći na jedno oko.

— To su momci koji su spasili debelog Sida, a zatim dobrovoljno pošli sa mnom da se tebi nađu u nevolji.

— Meni u nevolji? U kakvu sam ja to nevolju upao?

— Prvo, napio si se. Drugo, kasniš već nekoliko sati sa isporukom i, treće, Dobsonovi su ti sigurno na tragu. Jedan od njih pucao je na nas kada smo dolazili ovamo. Je li ti to dovoljno?

Posle kraćeg čarkanja svi udoše da dobrom kapljicom isperu prašinu sa usta i svu ostalu muku. Jedino je Bizbi odbio da pije. On je pomogao Tomu da spakuje novac i dobro veže bisage.

— Što se mene tiče, ako ne želiš dalje da se lomataš po planini, možemo i mi da predamo novac — ponudi on.

Kolorado skoči.

— Ne, i sto puta ne! Ja sam dogovorio posao sa debelim Sidom i ja ću ga okončati! Mogu i bez vaše pomoći.

— Polako, Kolorado, čovek nije ništa loše mislio. Eto, i ja sam jutros mislio da ti pred-

ložim da krenemo zajedno — umeša se traper Hanson.

Tek posle druge do vrha na punjene šolje, Kolorado se raskravi i pristade da zajedno krenu do ranča »Tri hrasta«.

Međutim, braća Dobson pobri nula su se da sve ne bude onako kako se grupa u brvnari trapeera Hansena dogovorila. Bizbi, koji j neprekidno stajao pored prozora i povremeno baca pogleda prema šumi, prvi je primetio da se nešto neobično dešava.

Još nije video jahače niti njihove konje, ali sve ostalo ukazivalo je da je u blizini čovek. Ptice, koje su do pre nekoliko trenutaka veselo pevale, odjednom su umukle. Dve velike zebe koje su se igrale na obližnjem hrastu prhnuše uvis. Košuta čijoj se lepoti i vitkoj liniji do maločas divio na prolasku levo od brvnare podiže svoju malu glavu, onjuši vazduh i u dva elegantna i duga skoka nestade sa vidika.

Drugi koji je shvatio da se nešto dešava bio je Kid. On je posmatrao Bizbija i odmah je shvatio da se neko približava. Polako je odšetao do drugog prozora i taman stigao da vidi kako mladi Dik Dobson odvođi konje dublje u šumu a njegova dva starija brata poležu

po travi sa puškama u rukama.

— Tu su! — reče Kid kratko i izvuče kolt.

Taj potez bio je dovoljno jasan. Traper dohvati svoju medvedomoru, a Den vinčester ku.

— Hej, Hansene, ovde Hari Dobson, prijatelju! Dolazim kao prijatelj, ali vidim da imaš goste. Pošto ne znam ko su, moram da budem oprezan. Jesi li dobro?

Da nije reč o prevejanom razbojniku, pomislio bi čovek kako dobar sused brine o zdravlju svog bližnjeg.

— Dobro sam, Hari. Ovo su neki stari poznanici. Dođi! Izađi da te vidim, susede! — uzvрати Hansen.

Nastao je tajac. Razbojnik shvati da je zatečen. Ako krene, uvaliće se u neprilike. Ako oстане skriven, otkriće da mu namere nisu baš prijateljske. Zato je ćutao i smišljao šta da kaže.

— Kad ne znaš šta da kažeš, onda uradi ono što si namumio — imao je običaj da kaže njegov pokojni otac. Zato Hari odluči da otkrije karte. Uostalom, bio je u povoljnijem položaju od onih u brvnari.

— Slušaj, Džime, da ne dužimo priču. Kod tebe je nešto

što nije tvoje, a što ja želim. Izgubio sam oko toga dosta vremena i dva čoveka! — poviče.

Nije rekao braću, čak ni rođake. Jednostavno — dva čoveka.

— Ne znam o čemu govoriš — uzvрати Hansen.

— Čoveče, ne pravi se gluplji nego što jesi! Dobro sam video onog matorog jarca Kolorada kada je na mazgi dojahao do tebe. Imao je bisage koje se ne slažu sa njegovom opremom — ubode Hari slučajno u pravu metu. — Dakle, hoćeš li da mi to dobaciš ovamo, ili da vas sve pobijemo?

Ljudi u brvnari se zagledaše jedni u druge. Bizbi i Sandens Kid nisu čak ni to učinili.

— Tome, šta predlažeš? — upita Džim starog skitnicu.

— Šta tu ima da se predlaže? Tući ćemo se.

Kid u sebi priznade da stari pijanac ima veliko srce. Ni traper nije zaostajao. Odmah je prišao rasklimatanoj stalaži i pokupio municiju.

— Imam desetak patrona, ali začas ću napraviti još. Koliko municije imaš ti, Tome? — zapita.

— Pa, i nemam mnogo. Moja džebana je u onoj torbi ko-

ja je ostala da visi na stubu kraj korala.

Pošto napuniše oružje, dva stara drugara zauzeše busije pored prozora, ne obraćajući pažnju ni na Kida ni na propovednika.

— Dakle, šta ste odlučili? Ja više neću da čekam! — prodra se Hari Dobson.

— Nemoj ni da čekaš! Ako si odlučio da prvi kreneš u pakao, samo navali! — podrugnu mu se Kolorado Tom i nateže krčag, koji je premestio bliže prozoru.

— Tako je, Dobsone, samo navalite! Mi nećemo nikuda! — dobaci i Hansen.

Samo trenutak je vladala tišina, a onda se oglasi plotun braće Dobson. Međutim, bili su daleko da bi mogli bolje da nišane. Uostalom, i nisu bili neki strelci. Njihovo glavno oružje bila je bezobzirnost i podmuklost. U otvorenoj borbi nisu imali mnogo šansi.

Kiša kuršuma zadobova po debelim balvanima. Kao odgovor na njihovu paljbu zaori se smeh traperi Hansena.

— Hej, pa ovi su ljudi! Ovu moju stračaru nisu mogli da sruše ni planinski orkani, a ka moli nekoliko zrna olova. Daj da nešto popijemo dok se oni napolju malo ohlade — reče

Džim i ostavi pušku da bi prihvatio krčag koji mu Kolorado velikodušno pruži.

Dobsonovi su pucali još neko vreme, a onda se i oni setiše da im municija ne raste po okolnom žbunju.

— Hari, imam jedan predlog — javi se najsnažniji Dobson.

Tobijas Dobson je jedini mogao da kaže Hariju sve što hoće ili misli a da ne strahuje za svoj život. Taj tridesetdvogodišnji orijaš je golim rukama na očigled svojoj braći jedne zime slomio vrat medvedu koji je kidisao na njihove konje. Od tada Hari je bio veoma pažljiv u ophođenju sa njim.

— Kaži, Tobi, nadam se da je ideja dobra.

— Nešto gledam onaj krov na brvnari. Ako bi neko od nas uspeo da se spusti na njega sa one stene pa im kroz odžak spustio malo otrovne trave, siguran sam da ne bi dugo izdržali unutra. Šta ti misliš?

Hari zadovoljno pogleda brata.

— Tobi, uvek sam govorio da ti znaš da misliš. Ideja je bogovska. U redu. Pođi sa mnom Dikom. Ti mu pripremi travu i spusti ga na krov. Klem i ja ćemo čekati da se pojave.

Srećan što će najzad nešto uraditi, Dik odmah skoči na

noge — zamalo da mu to bude poslednji pokret u životu. Kid je video kada se momak uspravio i odmah na nejga ispalio dva hica. Jedan mu odnese šešir sa glave, a drugi oprlji vrh uva gotovo, ali kad shvati šta se desilo, on ga besomučno udari čizmom i opsova.

— Zar baš ništa nisi u stanju da uradiš kako valja ti... ti, mali kretenu?

— Rekao sam ti da me više tako ne zoveš! — vrisnu Dik, ali odmah požali.

Hari mu priskoči i raspali šamarčinu od koje momku počeo da zvoni u ušima.

— Diži se i kreći za Tobijem! Ako nešto zabrlajš, on će ti kožu odrati. Jasno?

Momak pokri ranjeno uvo je dnom rukom, a drugom počeo da trlja mesto na kome su se sasvim jasno ocrtavali prsti Harijeve grube šake.

Tobi ga obgrli rukom i povuče dublje u šumu. Napravili su širok luk i tek onda krenuli prema uzvišici sa zadnje strane brvnare. Još dok su hodali, Tobijas počeo da kida neke trave sa korenjem.

— Koje su to trave i zašto ih ne bereš redom? — upita ra doznali momak.

— Zato što mi nisu potrebne sve. Vidiš, ova trava mrkozelene stabljike i crvenkastih bobica na vrhu veoma je otrovna kada se zapali. Njen dim izbacice svaku zverku iz jazine.

— Ha, ha, ha! Znači, izbaciceš traperu njegovim sopstvenim oružjem! — počeo Dik da se smeje zaboravljajući i ranu na uvu i šamar od pre nekoliko minuta.

Kada su se nešto kasnije našli iznad brvnare, Tobijas sve za travu u tri-četiri gomile palasom priveza Dika oko pojasa.

— Slušaj me dobro, mali. Kad stigneš na krov, gazi pažljivo da se ne odaš pre vremena. Upalićeš prvu gomilu i gurnuti je kroz čunak na odžaku. Onda uguraj i ostale gomile. Pazi da ne udišeš dim jer ćeš i sam da osetiš njegovo dejstvo. Krećeš kad naši za pucaju. Hajde i pazi se!

Dik samo važno klimnu glavom. Skide šešir i mahnu njime prema mestu na kome su skriveni ležali Klem i Hari. Istog trena ova dvojica osuše paljbu.

— Ovi imaju municije na bacanje — javi se sada i stari ka uboj Den.

Bizbi je ćutao. Pogleda Kida. Razumeli su se.

Napadači su smislili neku akciju i sada pokrivaju izvršioce.

— Pucaju samo dvojica. Pitam se gde su ostali — reče Sandens Kid više za sebe. Hej, traperu, da li ovoj kolibi može da se priđe sa neke druge strane?

— Ne, ne može. Baš zato sam i izabrao ovo mesto. Osim...

— Osim šta?

— Jedino ako znaju da lete, pa se spuste na krov.

Kid se priseti stene iznad krova. Za veštog čoveka nije bila nikakva teškoća da se spusti onih desetak metara i dođe do ravnog krova. Ako pri tome ima i pomagača...

Dok je on posmatrao krov, Bizbi priđe ognjaštu.

— Ili će pokušati da nas zapale ili da nam spuste otrov kroz odžak — reče.

— Kakav otrov, kakva palje vina? — počeo da se buni Tom.

Za to vreme Dik je bio na krovu. Odveza konopac da bi se lakše kretao, a onda zapali travu. Brzo je gurnuo kroz čunak. Međutim, suviše je zapeo i gužva trave pade u ognjište. Istog časa se sobom raširi ljut zagušljiv dim.

Momak požuri da zapali novu gužvu trave. Ovog puta je

uspeo. Kada je ugurao svu travu koju je imao, on počeo da se osvrće tražeći nešto čime bi začepio otvor.

— Hej, dečko, požuri! — pozva ga Tobijas.

Dik samo odmahnu rukom i dohvati gomilu mahovine sa krova. Vрати se i počeo da zapušava čunak.

— Tome, daj brzo vode, gasi ognjište! Gde mi je puška, do đavola? — povika Hansen. Dim mu je štipao oči i sekao dah.

Nekako je napipao pušku. Brzo je prišao ognjištu i uvukao cev puške u čunak. Već sledećeg trenutka odjeknu snažna detonacija. Kao da ga je neko naglo povukao, Dik Dobson polete uvis. Teška sačma ga je pogodila tačno ispod brade i gotovo mu otkinula glavu.

Tobijas Dobson kriknu i počeo da puca u krov.

Buč Kasidi i Kris Pitni izbiše na proplanak baš sa te strane. Čim je video Dobsona kako puca na krov brvnare, mladi kauboj poteže pušku. Na nišanio je kratko i opalio. Pogodak je bio besprekoran. Pogoden u grudi, Tobijas Dobson se zaljulja i sruči sa deset metara visine na krov brvnare. Čitava konstrukcija se zaljulja.

— Idemo napolje! — viknu Kid, koji više nije mogao da izdrži u dimu.

Odmah za njim krete Bizbi, onda i ostali.

— Hari, brišemo! Ostali smo samo nas dvojica! Hajde, šta čekaš — vikao je Klem.

Hariju bi jasno da je i ovu bitku izgubio. Znao je da danas od novca neće biti ništa. Onako besan, isprazni magacin puške u pognute prilike koje su jedna za drugom istrčavale iz kolibe. Jedan od kuršuma zakači starog Kolorado i on se bez reči sruši u prašinu. Džim Hansen, koji je video kako stara lutalica pada kao pokošen, brzo se vrati ne obazirući se na zujanje kuršuma.

— Tome, druže stari... nisi... valjda... Ne, ne smeš! Reci nešto! — vikao je podigavši starog Toma kao bebu.

Kid i Bizbi otvoriše paljbu na Dobsonove i tako sprečiše Harija da okonča posao.

Ispraćeni pucnjevima Kida, Bizbija i Krisa, dva brata Dobson brzo zamakoše u šumu.

Mala družina okupila se oko starog Kolorada. Starac je stiskao ranu na grudima i osmehivao se Hansenu.

— Žao mi... je... samo... tvog viskija. Daj mi... još ma

lo — jedva procedi kroz usne crvene od krvi.

Hansen pokaza glavom Denu da ode po krčag, pa nastavi da moli i hrabri starog drugu.

— Tome... Kolorado... čekaj da vidiš... Imam krčag za kopan u zemlji... Takav viski još nisi probao.

Stari Kolorado se osmehnu.

— Eh... medvede moj... ja sam izgleda popio svoje. Ono što je ostalo, popijte svi zajedno... i ne... zaboravite...

Napad kašlja prekide mu rečenicu. Nekoliko trenutaka se gušio, onda reče:

— Džime... one pare... moraju da stignu...

Njegovo sitno telo se zgrči, pa polako počeo da se opruža.

Stari Tom Kolorado, sin vajominskih planina, preselio se na drugi svet. Na licu mu je još lebdeo pomalo prkosan osmeh. Kao da je i samoj dami u crnom želeo da kaže kako ga nije ni uplašila ni iznenađila.

Bilo je tužno posmatrati nezgrapnog diva Hansena kako grli sićušno telo svog brata po piću.

Kid, Bizbi, Buč, Den i Kris stajali su nemi. Svi osim Kida skinuli su šešire. Svečana tišina potraja nekoliko minuta.

Kada je Hansen konačno ustao, propovednik Bizbi priđe.

— Pope... reci nešto... nešto lepo... Preporuči dušu ovog mog Toma Svevišnjem. Reci mu da je bio dobar čovek. Čovek čije je najveće blago bilo njegovo poštenje. Reci mu da mu gore nađe neku lepu mirnu livadu okruženu planinama. Neka bude milostiv prema njemu... inače...

Poslednje reči divovskog traperera izgubiše se u gustoj dlaci njegove brade.

Bizbi priđe i počeo da govori. Nije to bila molitva, niti citati iz Biblije ili jevanđelja. Bile su to reči čoveka koji je upoznao život sa svim njegovim nedaćama i surovostima. Reči čoveka koji kao da je molio za sve one koji su u životu ostali nekako po strani, na nekoj stazi koja nije vodila nikamo niti je imala prostora za povratak. Na toj stazi je sa obe strane zjapila provalija, a na njenom horizontu vrebao je samo mrak.

Sandens Kid, koji nije podnosio govorancije, oseti kako mu se koža na nadlaktici ježi, kako mu se dlačice na vratu podižu uvis. Tek tada i on smače šesir kao da se pomalo stidi takvog gesta. No, to niko nije primetio.

Polu sata kasnije, Tom Kolorado je ostao pokopan neda-leko od ulaza u brvnaru traperera Hansena.

— Tako će mi praviti društvo i neće biti sam i zaboravljen.

*
* *

Pošto su se oprostili od traperera, propovednik, Kid, Buč i dvojica kauboja kretose prema ranču »Tri hrasta«. Jahali su ćutke. Nikome nije bilo do razgovora. Bert Bizbi rekao je šta je imao da kaže kada su sahranili starog Kolorada, a Sandens Kid je ionako bio više ćutljiv nego pričljiv. Buč Kasidi nije imao sa kim da priča jer je stari Den Marlou bio potišten, a mlađani Kris Pitni napustio je grupu posle dva sata jahanja i krenuo prema jednom od pašnjaka Džesike Lang da se pridruži čuvarima stada.

Bisage sa novcem stajale su prebačene preko sedla starog kauboja. On ih je povremeno dodirivao rukom kako bi se uverio da su na svom mestu.

Sandens Kid je takođe nekoliko puta bacio pogled na torbe sa novcem i pri pomisli na

gomilu para osetio kako ga svrbe prsti. Međutim, odmah zatim, na svoje veliko iznenađenje, oseti i nešto slično stidu. Gotovo je pobesneo zbog toga. Šta se njega tiče tamo neki poluizlapeli Tom Kolorado i njegovi smešni nazori o poštenju? Pa, tamo u torbama leži 50.000 zelembaća, a on je sa Kasidijem i za manje pare reiskirao život, uletao u banke, skakao na vozove...

— Da, Kide, taj starac je zaista bio oličenje poštenja. Takvih ljudi je sve manje na starom Zapadu... Izumiru... kao i mi.

Sandens se trže. Prvo je bio siguran da mu govori Buč i već htjede da mu odreže, ali kada kraj sebe ugleda mršavo lice Berta Bizbija, on se trže.

Propovednik kao da mu je čitao misli. I još nešto: Nazvao ga je po imenu!

Kid ne mora da bude ime, rezonovao je Sandens.

Ipak, plavokosi revolveraš po dozrivo zagleda tog čudnog propovednika, koji je tako brzo potezao kolt. Još jednom Kid mu se zagleda u oči. Sada su bile mirne, gotovo setne. Ipak, negde u njihovoj dubini plamteo je hladan odsjaj nekog drugog vremena, nekog drugog načina života.

Kid je u to smeo da se zakune.

— Verovatno se pitaš vrede li one dve bisage TUDEG novca jednog života? I sam sam se to nekada pitao. Sada znam odgovor — nastavi Bizbi.

Sandens ga samo okrznu pogledom. Da bi prikrio zbunjenost potraži cigaretu. Našao je još jednu, poslednju, ali šibicu nije imao. Taman se okrenuo da pozove Buča, kad mu Bizbi pruži zapaljeno palidrvce.

— Rekoh, verovatno se pitaš da li je život onog lutalice Kolorada trebalo da bude cena za spasavanje onih para. Pa, da čujem?

Sandens počeo da kipi od besa. Već ga je činjenica da je maločas osetio nekakvu grizu savesti pri pomisli kako bi bilo lako dočepati se onih silnih para uzrujala, a sad ga i ovaj propovednik podbada svakojačkim glupim pitanjima.

— Zašto bi moj odgovor uopšte bio važan? Možda ga čak i nemam — procedi kroz zube.

Bizbi je jedno vreme ćutao.

Prejahali su tako još nekih pedesetak metara pre nego što je ponovo poravnao svog konja sa konjem Sandensa Kida.

— Znaš, ja ću se pobrinuti da one pare stignu tamo gde

je nameravao da ih odnese i Kolorado Tom. Jasno?

— Slušaj, propovedniče... Nemoj da zamišljaš da zato što si božji čovek, možeš sebi sve da dopuštaš! — breću se Kid.

— To isto važi i za tebe, KID. To što se ni tebi ne daje za pravo da radiš sve što poželiš. A, što se tiče onog »božji čovek«, to možeš odmah da zaboraviš. Prihvatiću tvoj predlog... ma kakav on bio.

Iako pomalo uvijeno — pretnja je bila jasna.

Kid još jednom dobro zagleda u oči Berta Bizbija. Sada je u njima onaj odsjaj bio nekako oštiji. Bore oko očiju sada su bile jače ocrtane, a usne su mu se stisle praveći samo tanku liniju. Inače, bio je miran. Ni jedan mišić nije mu se pomerio pod besnim pogledom Sandensa Kida.

Iako ostali jahači ništa nisu čuli, Buč je primetio promene u ponašanju svog ortaka i zato potera konja bliže.

— Hej, Ki... Hari, hoćemo li da se zadržavamo na ranču, ili nastavljamo odmah dalje? — upita.

Sandens samo odmahnu rukom i obode konja.

Buč zagleda Bizbija. Propovednik je i dalje bio sasvim miran. Kada je Buč već hteo

da krene za Kidom, on se javi.

— Vaš prijatelj je razdražljiv. Pripazite da zbog toga ne postane i brzoplet. Pare idu u grad.

Za razliku od Kida, koga su samo počele da muče sumnje, Buč je odmah shvatio poruku.

— Vi znate ko smo nas dvojica?

Bizbi jedva primetno klimnu glavom.

— Zašto to nikome niste rekli?

— Nije bilo razloga. Do sada.

— A od sada?

— To zavisi pre svega od njega — reče Bizbi i pokaza glavom u pravcu u kome je nestao Sandens — a i od vas.

Posle tih reči Bizbi obode konja i nestade u istom pravcu u kome je nekoliko trenutaka ranije nestao Sandens Kid.

Tek tada stari kauboj kao da se povratio iz neke letargije. Dotera konja do Buča i, po što ga sumnjičavo pogleda, upita:

— Gde odoše ona dvojica?

— Eh, stari, ko to zna? U svakom slučaju, naći ćemo se sa nima na ranču. Mislim da bi sada bilo najbolje da požurimo. Uveren sam da se gospođica Lang i ostali brinu za

vas — odgovori Buč i uputi starcu jedan svoj nestašan osmeh.

Kao i obično, učinak je bio pravi. Marlou sam sebi promrsi u bradu kako ovaj momak ne može da bude gad i razveze priču o prošlim danima.

*
* *

Samo pola sata bilo je potrebno Bizbiju da nađe Kida. Plavokosi odmetnak je sedeo na jednom nagorelom dubu i grickao vlat trave. Samo je pogledao propovednika kada je ovaj dojahao do njega. Nije se pokrenuo ni kada je Bizbi sjahao, pa ni kada je seo na kamen nedaleko od njega.

Dugo su ćutali. Kid je osetio kako neka nepoznata sila struji između njega i tog čudnog čoveka. Konačno, Sandens otvori usta:

— Ti nisi propovedik, ili to nisi uvek bio?

Pitanje je zvučalo više kao konstatacija.

— Tačno je, Kide. Nisam oduvek bio propovednik. Više sam ličio na tebe ili, još bolje, na one koji su ovuda jahali pre tebe. Tada sam »propovedao« nešto slično onome

što ti propovedaš. Nešto u stilu: tvoje je ono što možeš da uzmeš.

Sandens htela nešto da pita, ali ga Bizbi prekide pokretom ruke.

— Pusti da nastavim. Neću da ti držim propoved, ali ćeš možda u ovoj priči prepoznati i sebe i još neke momke koji su jahali ili su sada na stazi bez povratka. Od kada znam za sebe, bio sam siromašan. Da, siromašan kao sirće sve dok jednog dana nisam otkrio da mi kolt leži kao da je sastavni deo mene. Uz malo vežbe postao sam veoma brz i precizan. Ti znaš da takvi momci lako dođu do posla. Tako je bilo i sa mnom. Prvo sam bio na strani zakona — ali nije se isplatilo, bar tako mi se tada činilo. Onda sam prešao na drugu stranu. Ne, nisam ušao u bandu. Ja sam samotnjak. Jednostavno, dao sam ljudima na znanje da mogu za određene pare da iznajme moj kolt. To je bio kraj — mada još živim. Pare su počele brzo da se gomilaju, ali još brže da nestaju. Tako je to trajalo godinama. Sada mislim da sam tako živio sto godina.

Bizbi napravi pauzu i izvadi cigarete. Pošto su zapalili, on nastavi priču.

— Jednom prilikom neki na duveni rančer nije hteo da mi plati posao koji sam za njega obavio. Štaviše, poslao je svoje ljude na mene. Pribili su me uza zid... Mislio sam da je kraj. Odlučio sam da skupo prodam svoju kožu...

Opet nastade pauza. Bizbijev pogled odlutao je nekud daleko.

— Nalazio sam se u nekoj slepoj uličici... Jedna vrata negde iza mene naglo su se otvorila. Okrenuo sam se, potegao i pucao istovremeno... ali tamo nije bilo nikog osim jedne devojčice... Sva tri metka su je pogodila. Ko zna, možda bih se tada i predao da nisu naišli rančer i njegova dva čoveka. Pobio sam ih i pobegao...

Kid sa interesovanjem pogleda mršavog čoveka. Lice mu je bilo bledo, oči grozničavo sjale a ruka u kojoj je držao cigaretu počeo da podrhtava.

— Jahao sam sve dok se konj ispod mene nije srušio. Onda sam nastavio pešice. Ne znam ni kuda sam išao ni koliko. Kada sam se posle nekoliko dana povratio, ležao sam u nekakvoj sirotinjskoj kolibi. Kraj mene je sedeo neki starac. Kasnije sam saznao da je to neki propovednik koji se pod

stare dane povukao u pustinju i posvetio razmišljanju. Htedoh da mu se ispovedim, ali mi reče da već sve zna. Danima i noćima sam ponavljao jedno isto. Kod njega sam ostao nekoliko meseci. Postao sam drugi čovek. Pitao sam ga na polasku kako da okajem svoje grehe, da li da se predam zakonu. Reče mi da krenem po zemlji i borim se protiv onih kojima sam bio sličan. Tada mi je dao Bibliju i vratio ovaj ko lt. Eto, sada znaš sve o meni. Ja o tebi i tvom ortaku samo znam ono što znaju i ostali. Mogu da ti kažem da ta staza kojom jašete ne vodi nikuda... osim u ponor. Upamti to dok još ima vremena.

— Ako uopšte ima vremena i ako to želimo, zar ne?

Ton kojim je Kid ovo rekao bio je mešavina želje, sarkazma i spoznaje da za njega i Buča nema povratka.

— To ipak zavisi samo od vas — uzvрати Bizbi.

Kid ustade sa duba. Prkosno je posmatrao Bizbiju.

— Šta ćeš uraditi ako odlučimo da uzmemo pare?

— Sprećiću vas.

— Reći ćeš ostalima ko smo? Bizbi odrečno klimnu glavom.

— Nego?

— Sam ću vas zaustaviti.

Ne želim da u borbi sa vama stradaju poštteni ljudi.

— Misliš da si sposoban za to?

— Probaj.

Posle te kratke, odlučno izrečene reči propovednik ustade. Njegov dugi kaput bio je raskopčan.

Kidove plavozelene oči zaiskriše. Nagon revolveraša rodi se u njemu.

— Kako ti je bilo staro ime?

— upita.

— To sada nije važno. No, ako te baš interesuje da čuješ ime bivšeg revolveraša i prokletog čoveka, onda ću ti ga reći.

— Da, interesuje me. Volim da znam u koga pucam.

— Znači, odlučio si? Dobro. Nekada sam se zvao Crni Bert Torn. Zadovoljan?

Bilo je to ime koje su znali svi jahači sa granice. Samo, po red starog isposnika i sada Kida, svi su mislili da je čuveni revolveraš odavno mrtav.

— Pa, da vidim kakve su mi šanse — reče Kid i poteže.

U trenutku kada je patezao kokot na koltu sa užasom ugleda crvenonarandžasti plamen na otvoru cevi propovednika — revolveraša. Tek potom oseti da ga je olovna kugla zakačila

po mišici na levom ramenu, i to sa spoljne strane.

Nije ni pokušao da ispali me tak. Shvatio je da je pobeđen. Ledena ruka smrti očešala se o njega. Bio je on i ranije ranjavan, nekoliko puta i ozbiljno, ali je to bilo u okršajima kada su hici zujali sa svih strana. Ovog puta imao je iste šanse kao i njegov protivnik. Stajali su jedan pred drugim — i on je izgubio. Dama u crnom, koja je poslednjih desetak godina jahala iza njegovih leđa, stazom bez povratka, ovog puta mu je pokazala koliko je blizu.

Sitne graške znoja orosiše mu čelo, a nekoliko ledenih kapli kliznu mu niz kičmu. Spustio je kolt niz butinu ne skidajući pogled sa Bizbija.

Nekadašnji revolveraš Crni Bert Torn vratio je kolt u frotrolu još pre nekoliko trenutaka. Sada je krenuo prema svom konju. Iz bisaga je izvadio flašu viskija i ponovo se okrenuo Kidu. Plavokosi odmetnik ga je gledao bez reči.

— Potegni gutljaj, a onda skini kaput da pogledamo tu ranu — reče blagim glasom.

— Zašto... zašto me nisi...?

Sandens kao da nije imao smelosti da kaže ono »ubio«.

— Zašto te nisam ubio? Zašto?! Tebi je bila potrebna opomena. Želeo sam da ti pokazem da svuda oko tebe ima mnogo onih koji bi bili sretni da se proslave ubivši čuvenog Sandensa Kida. Meni slava nije potrebna — osmehnu se go rko. Kide, ako danas nisi shvatio da je put kojim ideš već unapred određen — onda to ni kada više nećeš shvatiti. Hajde, skidaj kaput i drži ovu flašu.

Kid gotovo automatski prihvati flašu i prinese je ustima. Za nekoliko minuta Bizbi mu opra i poveza plitku ranu na mišici.

— Tako. Ja sam zakrpio kako sam umeo. Nadajmo se da će se naći neka ženska ruka na ranču da ti okrpi sako — reče Bizbi.

Posle toga njih dvojica ponovo uzjahaše. Kid je i dalje bio ćutljiv, mračan i nekako odsutan. Bizbi je poštovao njego vo duševno stanje i nije ga uznemiravao.

Hitac koji je Bizbi ispalio na Kida dopro je kao slabašan eho do Buča Kasidija i Dena Marloua, ali ih nije mnogo uznemirio.

— Verovatno neko od moma ka puca na kojote. Namnožili su se ove godine i drsko se

muavaju čak i po dvorištu. To ti je najbolji znak da smo blizu ranča — reče Den.

I zaista, posle izvesnog vremena njih dvojica izbiše na brežuljak sa kog se pružao divan pogled na dolinu u kojoj se smestio ranč »Tri hrasta« sa svojim zgradama i koralima. Svud okolo pasla su goveda raštrkana po grupicama. Do Buča i Dena doprilo je njihovo po vremeo mukanje. Prava idila o kojoj su sanjali oni na Istočnoj obali.

Buč obuhvati pogledom svu tu divotu i duboko uzdahnu.

— Šta je, sinovče, nešto te muči? — obrati mu se Den.

»Eh, stari, samo kad bi znao šta me muči«, pomisli Kasidi u sebi, a glasno reče:

— Oseti čovek neku nostalgiju za kućom kad vidi sve ovo. Prosto poželim da sam sada tamo...

Nije dovršio. Dešavalo mu se više puta da poželi da se jednom zauvek vrati kući, ženi i deci, da nastavi miran kauboj-ski život. Povremeno je ostavljao Kida i odlazio kući, ali bi posle mesec-dva dana postajao nervozan. Nedostajao mu je onaj čas nasmejani, čas mračni, čas divni, čas ubistveni Sandens Kid, a još više život kojim su zajedno živeli. Mučio se

tada razdiran između želje za domom i nemirnog duha koji ga je zvao nazad u prerije i gudure, u opasnosti i avanture. Tada bi, obično noću, bežao od kuće i vraćao se životu punom svega i svačega.

Zato je samo još jednom uzdahnuo i nastavio put ranča.

— Ako me ove moje stare oči ne varaju, onda su ona dva jahača na drugom kraju korala tvoj ortak i onaj pop-reče mu jednog trenutka Den i pokaza rukom.

Na ranču ih dočekaše grajom. Stari kočijaš Sid Perkins dogega se do vrata na verandi kad je čuo uzbudljive glasove.

Njegove prve reči nisu bile u vezi sa novcem.

— Gde je Tom? Gde je ona ispičutura Kolorado? Nije se valjda toliko napio da nije mogao...

Ne završi rečenicu jer tada spazi izraz lica starog Dena Marloa.

— Tom je ostao gore... u planini... tamo gde je najviše i voleo da bude. Pokopali smo ga pored brvnare njegovog prijatelja trapera Džima Hansena — reče Den slomljenim glasom.

Pola sata kasnije svi su sa pažnjom slušali priču o sukobu sa braćom Dobson, o njihovom

pokušaju da ih otruju ili bar nateraju da izađu iz brvnare.

— Sredili smo dvojicu, ali je Hari Dobsan sa još jednim članom svoje proklete porodice pobegao. Nadam se samo da ga nikada više nećemo videti u ovom kraju.

Ljudi su ćutali. Sid Perkins je samo šmrcao i odmahivao glavom.

— Trebalo je da sam obavim posao. Nisam smeo da uplićem Kolorada. Ipak je on bio samo stara pijanica. Pa, ljudi, taj se u životu ni sa kim nije sukobio. A ja sam ga gurnuo u taj pakao! — prebacivao je kočijaš samom sebi.

Tada mu pride Den Marlou. Pruži mu flašu viskija i reče.

— Nemaš šta sebi da prebaciš. Naprotiv. Jeste šteta što je Kolorado stradao, ali, veruj mi, srećan je što je umro rađeći nešto korisno. Pre borbe mi se neprekidno hvalio kako je, eto, još sposoban i za borbu i za posao. Njemu je bilo suđeno da umre od metka, a ne u postelji. Zato popijmo za njegovu dušu.

Okupirani njegovom pričom, ljudi nisu ni primetili da je Sandens Kid ranjen. Nije to primetio ni Buč sve dok se nisu našli u svojoj sobi.

— Hej, dečko... pa nisam znao da je i tebe zakačilo gore kod brvnare. Zašto mi to nisi rekao? Daj da vidim — počeo Buč zabrinuto, ali zastade kad ga Kid pokretom ruke odbi od sebe.

— Nije ništa strašno... i nije se dogodilo gore.

Buču u hipu prolete kroz glavu eho onog pucnja koji su on i stari kauboj čuli kada su bili nadomak ranča.

— Propovednik? — upita Buč.

Kid samo klimnu glavom. Ipak, odluči da objasni.

— Kažem ja da si ti pametnjaković. Znaš, nekoliko puta mi se, onako, javila ideja da maznemo pare još dok smo bili gore. De, de, nemoj da se mrštiš. To su ipak pare, i to pare nekih parajlija. Nisam mi slilo ništa konkretno. Onda se javio onaj propovednik kao da mi čita misli. Jednostavno, rekao mi je da će se on pobrinuti da novac stigne do primaoca. Samo toliko.

— Pa, i meni je nešto rekao kada si ti onako žurno odjahao od nas. Rekao mi je da zna ko smo, a dodao je da se boji da ti ne doneseš neku brzopletu odluku — ubaci se Buč.

— Pa, da vidiš, i doneo sam je. Izazvao sam ga i potegao.

— I šta je bilo?

— Ovo — uzvрати Kid i pokaza na zavijenu ruku. — Čoveče, ja smatram da sam brz na koltu. Video sam i čuo za mnoge brze momke, ali taj Bert Torn je brži od munje.

— Ipak, čini se da nije precizan.

— Samo ti se čini. Mogao je da puca još najmanje jednom da je hteo ali nije.

Posle toga Kid ispriča Buču sve što je saznao o propovedniku Bertu Bizbiju, alijas Crnom Bertu Tornu.

Bilo je očigledno da je priča na Kasidija ostavila snažan utisak. Samo je klimao glavom.

— Šta ti, do đavola, znači to klimanje glavom? — gotovo siku Kid na njega.

— Znaš, možda je taj naš prijaško u pravu.

— Hoćeš da kažeš da treba da ostavimo sve...

— Možda, Kide, možda.

— Ma, idi! Šta nas dvojica znamo u životu osim da pljačkamo banke i napadamo vozove? Kaži!

Buč ga pogleda ispod oka i šeretski se nasmeja.

— Koji ti je sad đavo? Što se smeješ ko lud?

— Ništa, samo sam te zamislilo... kao propovednika — po

će Kasidi još glasnije da se smeje.

Kid zavitla na njega svoj šešir, onda dohvati i malu stolicu pa je hitnu. Buč je bio spreman na ovakvu reakciju, pa je sada iza kreveta vikao:

— Stani, Kide... samo sam se šalio! Ti znaš da ja ni na sopstvenom ranču ne mogu da se smirim. Nas dvojica idemo do kraja istim putem. Neko malo skretanje, kad smo dobri momci, ništa nas ne košta, a ponekad je i uzbudljivo. Eto, na primer, video si kako te je za večerom gledala ona lepa rančerka. Čuj, možda bi ti mogao da pustiš korenje ovde.

Sandens preskoči krevet i sruči se na ortaka kao lavina. Rivali su se kao dečaci da bi posle nekoliko minuta, naslonjeni na rastureni krevet udarali jedan drugog po ramenu i smejali se od sveg srca.

— Nešto mislim, Buče, mi bismo stvarno mogli da iskoristimo njene simpatije i gostoprimstvo. Hajde da ostanemo koji dan ovde i odmorimo se. Šta kažeš?

Buč se za trenutak zbuni. Kid je obično tražio salune, viski i poker. Nikada nije umeo da uživa u prirodi, a još manje je izražavao želju da os-

tanu duže nego što je bilo potrebno negde van gradova.

— Kide, ta ti valja. Ovi ljudi su zaista prijatni, a i kuhinja je dobra. Koliko sam video, imaju i dobar bar. Dakle, sve što nam je potrebno.

*
* *

Hari Dobson besno udari nogom tek ispražnjeno lonče. Ostatak kafe se prosu po žaru i zašišta, a mali oblak plavog oštrog dima povi se iznad vatre.

Klem Dobson je bio priglup planinac, ali ipak dovoljno pametan da oceni kako je u ovom trenutku najbolje da čuti i gle da nekud u stranu.

— Pobiću ih sve. Zapaliću i onaj ranč, a one strance ću razapeti. Za sve su oni krivi. Prvo me je onaj debeli kačijaš prešao, a zatim su se umešali i oni stranci. Da nije bilo toga, sada bismo imali pare! — besneo je Hari.

Klem ga pogleda samo na čas, zatim počeo da puni kraticu drvenu lulu.

— Kako možeš da sediš samo tako i pušiš? — vrisnu Hari.

— Šta da radim, Hari. Ako kažeš da idemo i napadnemo

ih, onda idemo. Ti si uvek mi slio za sve nas — reče tiho.

Ove reči malo smiriše Harija. Seo je i neko vreme ćutao. Konačno shvati da je izgubio tri brata jureći novac Udruženja stočara. Ostao mu je samo Klem. Za napad na ranč to je bilo premalo.

— Kada bismo imali bar još dva čoveka, onda...

— Hej, brate, nešto sam se setio. Braća Mekdonald bi mogla da nam pomognu — reče Klem setivši se iznenada mračnih potomaka škotskog doseljenika Klika Mekdonalda.

— Braća Mekdonald? Misliš na one divljake?

— Da, mislim na njih. Oni su još gore u onoj pećini poviće naše kuće. Video sam ih pre tri dana. Još love. Za šaku dolara krenuće za tobom i protiv rođenog oca. Nisu bogzna koliko pametni, ali dobro pucaju i hrabri su, što jest — jest — nastavi Klem brzo.

Najstariji Dobson počeo da razmišlja. Kada je sveo račune, on reče:

— Neka bude kako ti kažeš. Idemo po njih. Ja ću svratiti do kuće da uzmem još municije i neke stvari a ti idi pravo. Ako odmah kreneš, do pred mrak će biti u našem dvorištu. Imaćemo čitavu noć pred

sobom, a noć je ono što mi je potrebno.

Kada su već uzjahali, on dodade:

— Kleme, nikako ne pominji da smo videli da su pare odneli na ranč. Njima samo reci da imam jedan posao u vidu i da će im se isplatiti. Sve ostalo ću im ja objasniti.

Klem Dobson samo klimnu glavom. Kada su posle dvočasovnog jahanja stigli do raskrsnice dva puteljka, od kojih je jedan vodio ka napuštenom ranču njihove desetkovane porodice, a drugi prema Katalini, Klem samo mahnu bratu i skrete levim puteljkom. Do pećine u kojoj su boravila tri brata Mekdonald imao je još dobra dva, možda i dva i po sata jahanja, i to uzbrdo. Zato je žurio da stigne dok je sunce još jako. Zeleo je da bude siguran da će ga poludivlji lovci prepoznati.

*
* *

Sunčevi zraci sada su padali pod najnižim uglom.

U jednoj senci, u dvorištu ranča braće Dobson, sedela su petorica muškaraca. Trojica od njih, obučeni u kožna lovačka

odela, sa pravim indijanskim mokasinama na nogama i dugačkim puškama »šarp« u rukama, ličila su kao jaje jajetu. Bila su to braća Mekdonald? Greg, Tod i Sten.

Ćutke su ispijali viski koji je Hari nesebično nudio. Posle druge flaše najstariji Mekdonald, Greg, reče:

— Sada posao. Šta i koliko plaćaš?

— Plaćam dobro, a šta... skoro ništa. Treba samo da mi pomognete da zapalim jedan ranč u okolini. To je sve.

— To možete i vas dvojica — uzvрати dubokim basom bradati lovac.

— Možda, ali sigurnije je ako nas je više.

— Očekuješ pucnjavu?

— Bojiš se?

Nastade kratak tajac. Mekdonaldovi samo položieš puške na kolena.

— Po dvadeset svakom od vas.

— Po stotku.

— Mnogo je... — počе Hari da se cenjka, ali kad trojica lovaca na znak svog vođe usta doše da krenu, on reče brzo:

— U redu, nek vam bude, ali ćete za te pare pucati kad vam budem rekao. Važi?

Greg samo klimnu glavom i dohvati flašu. Kada zveket ra-

zbijenog stakla označi da je i ta flaša prazna, njih petorica ustadoše i začudo sigurnim i rakom pođoše do konja. Rumenilo poslednjih sunčevih zraka ispratilo ih je niz stazu prema dolini u kojoj je ležao ranč »Tri hrasta«.

*

* *

Jedan kauboj sa ranča ugasi cigaretu i pope se u sedlo. Blaga mesečina obasjavala je pašnjak. Bilo je vreme da obiđe stado. Kada se našao u sedlu, izvadi iz džepa usnu harmoniku i počе da svira baladu »Usamljeni jahač«. Bila je to setna pesma, u to vreme veoma popularna po selima. Blagi ustreptali zvuci se prosuše po okolini i pomešaše sa pesmom cvrčaka i slavuja u obližnjem lugu.

Drugi kauboj, koji je bio sa druge strane stada sa starim Denom, oslušnu i reče:

— Čika Dene, ovaj naš Ned baš lepo svira. Znae da je jednom uspeo da smiri svirkom razjarenog bika? Na časnu reč. Stao je na ogradu i počеo da svira. Bik je prvo kidisao na tarabu, pa stao i počеo da sluša. Na kraju je bio miran kao tele — pričao je Dikins Tejlор.

Stari kauboj se samo osmehnu i nastavi da džara malu vatru.

Nekoliko minuta kasnije mu zika je prestala.

— Ili se umorio ili puši — reče Dikins.

— Možda ga stisla muka, pa sad čuči negde — dobaci Den i poče da se smeje.

Mladi kauboj Ned stvarno je bio na mukama... samrtnim. Uzalud je pokušavao da dohvati dršku noža koji ga je kao usijano gvožđe probo između plećki. U tim pokušajima je i umro. Greg Mekdonald, koji je ubio momka, već se vratio do mesta na kome su ga čekali ostali.

— Onaj je gotov. Braća i ja idemo ovuda, a vas dvojica pođite na onu stranu. Mi palimo štalu, a vi senik i kuću. Ko prvi završi posao, neka krene prema vašem ranču. Naći ćemo se na pola puta do tamo — rekao je prigušenim glasom mada niko nije mogao da ga čuje osim njegove braće i Dobsonovih.

Kada su već krenuli, on reče:

— Hari Dobson, nije da ti ne verujem, ali bolje ću da se osećam ako naše pare budu kod mene. Ne ljutiš se?

Dobson se iskezi i izvadi iz džepa već pripremljeni novac.

— Tako nešto sam i očekivao, pa sam već izbrojao pare. Znaš, kad ovo završimo, mogli bismo da popričamo o pravom poslu. No, da prvo završimo ovaj — dobaci pružajući mu smotuljak novčanica.

Greg Mekdonald nije ni pogledao novac. Izvukao je iz nedara kožnu kesu i strpao novac unutra. Kada je vratio kesu na njeno mesto, okrete se i uskoro se stopi sa okolnim senkama.

Klem se držao sasvim blizu Harija. Kada su bili sigurni da su Mekdonaldovi odmakli, Hari mu reče:

— Slušaj me dobro. Nas dvojica ništa nećemo paliti, bar ne dok se ne dočepamo para. Koliko sam mogao juče da vidim durbinom, bisage su uneli u kuću. Najverovatnije su još tamo. Upašćemo u kuću kad svi izjуре da gase vatru. Imaćemo najviše pet-šest minuta. Zato dobro otvori oči.

Lako su stigli do kuće. Niko ih nije primetio, a psi koje je gajio stari Den Marlou bili su vezani pored štale, dakle isuviše daleko da bi i primetili.

Toptanje konja koji su nanjušili smrad sa lovačkih odelabio je prvi znak za uzbunu.

Na žalost, niko ga nije čuo. Greg i njegova braća nisu bili početnici u ovom poslu. Brzo su izlili gas iz čaturica, zatim od baruta napravili »fitilj«. Ka da je sve bilo spremno, Greg im dade znak da se povuku. Ostao je poslednji. Rukom je za klonio šibicu i prineo je kraju prosutog baruta. Eksploziv za-iskri u dodiru sa plamenom i prava vatrena zmija šisteći sunu kroz vrata štale. Kada je prva varnica zahvatila gasom natopljenu slamu i seno, Greg Mekdonald je već bio dvadesetak koraka dalje; kada je plamen počeo da liže drvene zidove, on je sa braćom jurio prema konjima. U trenutku kada je Den Marlou primetio vatru u štali, trojica palikuća već su jurila prerijom.

— Hej, dečake, vatra! Vatra u štali! — povika Den, poteže kolt i ispuca svih šest metaka uvis.

Već posle prvog hica Kid je bio na prozoru sa koltom u rukama. Nije se iznenadio kada je levo od sebe, sa prozora sobe u kojoj je spavao Bert Bizbi, začuo glas:

— Neko je pucao, ali mislim da je to zbog požara. Hajde da vidimo šta je.

Kada su istrčali u dvorište samo u pantalonama i čizma-

ma, Buč i Kid zatekoše tamo Džesiku Lang i njene ljude. Tu je bio i debeli kočijaš. On je preko ruke držao bisage sa parama.

— Šta je to bilo, ljudi? Kako se zapalila ona zgrada? — pitao je on bunovno trljajući oči.

— Niko ne zna, Side. Bolje bi učinio da se vratiš u sobu i prestaneš da cimaš te bisage sa sobom — reče mu Džesika pre nego što otrča za ostalima prema štali, koja je sve brže nestajala u plamenu.

Buč Kasidi, koji je obožavao konje, bez razmišljanja utrča u zapaljenu štalu. Kid opsova, ali krete za njim. Imali su taman toliko vremena da oslobode konje i istrče pre nego što se uz škripu i pucketanje krov sruči u vatru i podiže veliki oblak varnica ka nebu.

Bert Bizbi pogleda sa divlje njem dvojicu polugolih nagara vljenih momaka.

Za to vreme su se Hari i Kl-em došunjali do sobe na čijem je prozoru stajao debeli kočijaš. Kada jedna senka izroni ispred njega, on prvo pomisli da je to neko od ljudi sa ranča.

— Šta je to bi...

Debeljko više nije stigao da kaže. Harijeva desnica sevnu i

sečivo noža u njegovoj šaci go-
tovo odseče glavu vlasnika i
jednog vozača kompanije na li-
niji Katalina—Everton.

Potok krvi zapljusnu koljača,
ali on samo rukavom obrisa li-
ce i uskoči u sobu. Nije morao
mnogo da traži. Na krevetu,
pod zracima meseca, isticale su
se dobro nabijene bisage. Ne
želeći ništa da reskira, on ih
brzo otvori i još brže zatvori.

— Tu je sve. Brišemo, Kle-
me — promrsi kroz zube i is-
koči u dvorište.

Da li je to bila intuicija ili
iskustvo, tek Bizbi se nekoliko
puta okrenuo prema glavnoj
zgradi ranča. Tako je uspeo da
primeti kako dve pogurene pri-
like pretrčavaju dvorište.

Ništa ne govoreći, on ispruži
ruku sa posrebnim koltom i
brzo počeo da puca

Jedan metak pogodi Klema
u nogu, ali on samo stisnu zu-
be i nastavi da trči.

— Kleme, ubaci neku šibicu
u seno. Ko zna, možda ćemo i
ovo zapaliti! — dobaci mu Ha-
ri paleći jedno za drugim neko-
liko palidrvaca o nokte leve ru-
ke.

Kid, koji je stajao pored Biz-
bija, u poslednji tren ugleda je
dnog od Dobsonovih. Brzo ispa-
li hitac, ali je senka već ne-
stala. Kada je sa bivšim revol-

verašem pojurio na onu stranu
plameni jezičci počeo da poigra-
vaju u seniku. Uskoro i sa te
starnе ogromna plamena bukti-
nja osvetli letnje nebo.

Ništa ne shvatajući, Džesika
Lang sede nasred dvorišta i
pritisnu glavu rukama. Buč je
pomagao koliko je mogao, ali
je bilo jasno da vatru ne može
da ugasi. Jedino bi pomogla je-
senja kiša, ali nebo je bilo ve-
dro, bez traga oblaka.

Buč zato odustade i priđe de-
vojci.

— Gospođice ne vredi da se
jadate. Štala je gotova. Na sre-
ću, živatinje su spasene. Što se
senika tiče, još ima trave li-
vadama i lako ćete nadoknaditi
gubitak. Samo da niko od lju-
di nije stradao — tešio je odme-
tnik lepu rančerku.

Kao da se postidela svoje sla-
bosti, Džesika brzo skoči na no-
ge.

— U pravu ste. Nadam se da
niko nije stradao.

Dva sata kasnije, pošto je iz
gorela i poslednja bala sena, va-
tra se ugasila. Tek su sve ređi
pramenovi dima svedočili o pro-
hujaloj stihiji. Umorni, ali još
više razočarani, ljudi su se oku-
pili ispred glavne zgrade.

— Gde li je onaj debeljko?
Malopre sam ga oterala u so-
bu. Nije valjda zaspao. Njego-

va radoznalost je ipak veća od bilo kog sna — reče Džesika.

San kojim je sada počivao stari kočijaš bio je večan. Telo preklanog čoveka otkrio je stari kauboj Marlou. Iako je u svom životu video svašta, čak se i za Indijancima borio, brzo je okrenuo glavu i počeo da po vraća.

Bizbi ga blago odgurnu, uđe kroz prozor i zapali lampu. Kada je video gotovo obezglavljeni leš, on opomenu ljude da ne puštaju Džesiku blizu, a onda pokri telo ćebetom.

— Ubili su ga i ukrali pare — reče kratko kada je ponovo stao na trem. To su svakako ona dvojica na koje smo pucali — obrati se sada direktno Kidu.

— Dobsonovi? — upita Kid.

— Najverovatnije. Onaj Hari Dobson je uvek bio tvrdoglav — dobaci Den Marlou, koji ni kako nije mogao da odvoji pogled od tela ispod ćilima.

Zora je najavila novi dan. Niko od okupljenih nije napustio mesto na tremu. Tek kada je osetila jutarnju hladnoću, Džesika pozva ljude u kuću. Brzo je skuvala lonac kafe i iz ormara izvadila flašu pića. Pružila je flašu Buču.

— Izvinite, ja vam još nisam zahvalila što ste mi spasili ko

nje. Hvala vam! — reče i poljubi ga u još nagaravljen obraz.

Buč se zbuni kao đaćić.

— Nije to ništa. I ja volim konje i...

Džesika je već bila kraj Kida.

— Hvala i vama... Videla sam sve.

Htede i njega da poljubi, ali je nešto u njegovim očima zaustavi. Kid se tada osmehnu.

— Zar ja neću dobiti poljubac?

Džesika pocrvene. Izdiže se na prste i brzo usnama dodirnu i njegov obraz.

Međutim, muke lepe vlasnice ranča još nisu bile završene. Taman je poslužila kafu, kada joj saopštiše da su na livadi našli Neda sa nožem među plećkama. Ta vest bila je kap koja je prelila čašu. Devojka ispusti lonac sa kafom i briznu u plač. Plakala je glasno, bez ustezanja. Za nekoliko dana izgubila je nekoliko poznanika i prijatelja, a — njih je smatrala svojim najbližima.

Muškarci su stajali oko nje lomeći prste od nemoćnog besa. Bert Bizbi se naglo okrete i ode u svoju sobu. Vratio se petnaestak minuta kasnije. Bio je obučen od glave do pete.

— Neću biti tu kada budete sahranjivali tu dvojicu nesretnika, ali moje misli biće sa vama. Idemo pre nego što lopovi suviše odmaknu — reče i okrete se.

— Hej, pope, idem i ja, ako nemaš ništa protiv? — dobaci mu Kid i odmah krete do svoje sobe.

Buč samo raširi ruke i osmehnu se ostalima kao da se izvinjava. Kada je stigao u sobu, Kid je već navlačio kaput.

— Neću ništa da čujem, je li jasno, pametnjakoviću? Ja idem, a ti kako hoćeš.

— Šta kako hoću? Sigurno da hoću s tobom. Ako si zaboravio, ja sam tvoj drug Buč Kasidi, sećaš se?

Kid se osmehnu.

— Izvini. I mene je sve ovo pogodilo, verovao ti ili ne. Imam žanku želju da one koljače dohvatim samo na dva minuta.

Kada su nešto kasnije izjahali iz dvorišta, Džesika Lang im je mahnula stojeći naslonjena na jedan stub trema. Pitala se hoće li ih još ikada videti.

— Džesi, to su dobri momci, pravi sinovi Zapada. Ne brini, oni će osvetiti i naše prijatelje i ovo ovde — reče joj Den, koji je naprimetno prišao.

— Oh, Čilka—Dene, bojim se za njih. Jeste li im videli oči kada su krenuli? Ja jesam. Izgledali su strašno.

— Znam, dete. Znam i razumem ih. Da sam mlađi i da nisi ovde sama, pošao bih sa njima. Ovako mi ostaje samo da molim onog gore da ih štiti.

*
* *

Hari Dobson i njegov brat Klem su i nehotice krenuli pravo prema svom ranču. Tek kada je toga postao svestan, Hari se zaustavi.

— Hej, Kleme, pa mi više ne moramo da se vraćamo kući. Tamo ionako nema više nikoga. Sa ovim parama možemo na koju hoćeš stranu. Hajde da rašporedimo ovaj novac. Ovako je mnogo upadljiv — reče i njih dvojica sjahaše.

Taman su polovinu para strpali u Klemove bisage kad ih prenuše glasovi iz šikare.

Greg Mekdonald i njegova dva brata izbiše na čistinu. Smejali su se.

— Šta kažeš, Hari? Veći vatromet sigurno nisi video?

— I nisam da znaš. Vidim da ste dobro prošli. Moj Klem je

zaradio metak, ali smo usput izvadili zrno. Ništa strašno za ovakvog momka. Nego, hajde da zalijemo uspeh — reče i izvadi flašu. Tom prilikom zakači svoje bisage i nekoliko svežnjeva novčanica prosu se po zemlji.

Braća Mekdonald se zgledaše. Međutim, Hari Dobson ne bi bio ono što jeste da nije bio lukav i snalažljiv. Podiže one svežnjeve i pokaza ih novim ortacima.

— Šta kažete momci, a? Svi da vam se. Kako će vam se tek svideti ako vam kažem da je to za vas?! Da, da, tako je. Za vas ako krenete sa nama. Biće mo družina bez premca. Ovakvih zelembaća ima svuda okolo. Ja ću smišljati poslove, a vi ćete ih zajedno sa mnom obavljati. Važi?

Dva mlađa Mekdonalda pogledaše Grega. Ovaj je prosto gutao novčanice pogledom. Kada je Hari pročitao misao koja mu se rađala u glavi, brzo poteže kolt.

— Ne bi se isplatilo, Greg. Brži sam od svih vas zajedno, a ovo ovde je samo mrvica onoga što možemo da pokupimo već u prvom naselju — reče i munjevito vrati kolt u futrolu.

Greg se nasmeja.

— Ovamo šapu, Dobsone, dobio si novu družinu!

Niko se nije pobunio kada je Hari vratio novac u torbe. Čekali su da im novi vođa iznese plan za prvu akciju.

— Idemo što dalje od ranča. Krećemo za sat, kad se konji odmore. Ići ćemo prema Katalini, a dotle ću vam reći šta sam smislio.

*

* *

Trojica jahača koja su išla tragom palikuća i koljača ličili su na paganske bogove osvete. Mračnih lica, očiju koje nisu obećavale ništa dobro, malo pognuti u sedlu, jezdili su preko livada i proplanaka, preko stenovith zaravni. Tek katkad bi se zaustavili koliko da Bizbi ili Kasidi provere tragove.

— Ovde su se sastali sa nekim — objasni Buč kada je stigao do mesta na kome su se dve porodice našle posle napada na ranč. Evo flaše koju su ispili. Koliko sam uspeo da iz brojim, ima ih najmanje četiri.

— Pet — dobaci Bizbi, koji je išao oko mesta na kome su Dobsonovi i Mekdonaldovi sedeli puna dva sata.

— Sve je to lepo, ali ko će reći na koju su stranu krenuli — Kid je bio nestrpljiv da nastavi gonjenje.

Buč i Bizbi se pogledaše, onda istovremeno pokazaše u pravcu iz koga su stigli.

— Nisu valjda odlučili da se vrate?

— To niko nije rekao. Jednostavno, odlučili su da krenu prema jugu, prema granici. To je sve. Uostalom, na toj strani se nalazi i prvo naselje — objasni mu Bizbi.

— Šta onda čekamo? Za njima! — reče Kid i ponovo skoči u sedlo.

Kasidi i Bizbi samo slegoše ramenima, ali ponovo uzjahaše. Uostalom, imali su jedan isti cilj i jednu istu želju.

Što pre da uhvate ljude koje su gonili.

*
* *

Hari Dobson je nekoliko puta u toku dana zastajkivao, vadio durbin i posmatrao predeo koji je ostajao iza njih.

— Ej, Hari, zar očekuješ nekog? — upita ga jednom Greg.

— Nikad se ne zna ko može da krene za tobom. Ovo je samo mala opreznost, ništa više.

Greg odahnu. Sve više je sebi čestitao što je pristao da se poveže sa ovim čovekom. Uostalom, već mu je bilo dovoljno divljine, postavljanja zamki, dranja životinja...

— Hoćemo li odmah da obavimo posao u tom gradu, ili prvo malo da se provedemo? Šta predlažeš, Hari?

Polaskan što ga je ovaj grmalj prihvatio za vođu, Dobson pohita da pokaže kako je velikodušan.

— Pa, mislim da smo zaslužili da se prvo malo provedemo. Če mu nam inače služi ovo ovde? — reče i udari rukom po bisagama.

Smejući se na sav glas petorica otpadnika pojuriše put Kataline.

Mrak je već uveliko pao kada su ujahali u naselje. Za trojicu Mekdonaldovih sve je bilo novo, nedoživljeno, privlačno. Uleteli su kao stampedo već u prvi salun. Tek posle nekoliko tura pića, Hari Dobson je uspeo da ih nagovori da nađu neko bolje mesto. Na kraju je pogodio »čarobnu reč«.

— Momci, ako se izopijate, kako ćete se zabavljati sa devojkama?

Greg Mekdonald se zablenu u njega. Viski iz tek načete flaše

curio mu je niz bradu, pa niz bluzu.

— Devojke? Misliš... ženske... prave... devojke?

— Pa, ja poznajem samo takva — nasmeja se Hari.

Pola sata kasnije drvena baraka na kraju naselja blizu reke odzvanjala je od divljačkog urlanja braće Mekdonald. Hari im je velikodušno dao po »stotku« nagrade, a zatim se povukao sa Klemom.

— A mi? Ni meni ne bi škodilo malo zabavljanja sa nekom napuderisanom mačkom — po buni se on tiho.

— Kleme, svakako, ali ne ovde. Nauči da nismo svi isti. Ovo je jazbina za bagru kao što su oni. Mi idemo na lepše mesto.

Tako su i uradili. Hari je, očigledno, poznavao grad i tačno je znao gde i šta može da dobije za pare koje je imao.

Do same zore on i Klem su uživali u društvu pomalo uvelih, ali za pare na sve spremnih »dama«. U svakom slučaju, piće je bilo odlično.

I tako, kada su prvi petlovi počeli da najavljuju zoru i novi dan, njih dvojica, zatrpani ženskim telima i odećom, zahrkale dubokim snom.

Trojica jahača — osvetnika pratili su trag bez nekih pote-

škoća. Kada su pred sam smiraj dana u daljini ugledali prve kuće Kataline, znali su da su nadomak cilja. Više nisu ni žurili. Bilo je poznato da razbojnici brzo i mnogo troše, pa zašto bi onda i ovde bilo drukčije?

— Umorni smo, pa će biti najbolje da se prvo naspavamo-predložiti Bizbi. Buč i Kid odmah prihvatiše.

Smestili su se u hotelske sobe.

Sandens nije mogao da zaspi. Čim je Buč počeo mirno da diše, on se iskrade iz kreveta i krete na ulicu. Iz dva saluna je još dopirala muzika i galama. On krete na tu stranu. Preko pokretnih vrata baci pogled, ali ubrzo shvati da osim nekoliko pijanih kauboja i mesnog pijanca koji je dremao preko šanka nema nikog.

Kid krete dalje niz ulicu. Prešao je tek nekoliko koraka kada ga ženski glas pozva iz senke.

— Lepi stranče, ako ti je do sadno, ja ću te odvesti negde da se malo zabaviš. Jasno, to će nešto koštati, ali će ti biti lepše nego onim divljim momcima koji su sinoć stigili i odmah zaglavili kod one nafrakane veštice Elze.

Kid bi najverovatnije produžio put da ga pominjanje »divljih momaka« nije zainteresovalo.

— Kakva su to momci koje si pomenula? Koliko ih je?

Došao je do ivice senke i isružio ruku. Među prstima je držao novčanicu od dvadeset dolara. Mala ženska ruka posegnu za novčanicom, ali ona na volšeban način nestade. Kid dohvati devojkicu za zglobove i izvuče je iz senke. Bila je mlada, mršava i zamršene kose.

— Nemoj, gospodine... molim te. Pusti me, ja ništa ne znam — počeo da se vajka osvrćući se na sve strane.

— Kako sad odjednom ništa ne znaš, a malopre si mi nudila provod i pominjala si neke divlje momke? Dakle?

— Ti... vi niste šerif ili tako nešto?

— Nisam šerif ni tako nešto — ohrabrio je Kid.

Devojka se još jednom osvrte na sve strane.

— E, to je onda druga stvar. Reci gde idemo, pa ću ti reći sve što hoćeš — nastavi sada korektnim glasom.

— Nećemo tako. Ti ćeš mi odmah reći koliko si momaka videla i gde je ta Elza, a ja ću ti, ako budem zadovoljan od

govorom, dati onih dvadeset dolara. Važi?

Kid pojača stisak oko devojčinih zglobova, te ova požuri da kaže sve što zna.

— Bila su petorica, čini mi se... ali nisu svi na istom mestu. Ona trojica koji liče jedan na drugoga ostala su kod Elze i njenih devojaka, a dvojica su otišla na drugu stranu...

— Na drugu stranu? Koju?

— To stvarno ne znam. Nisam videla. Naišla mi je jedna mušterija, pa sam... hm... pošla da završimo posao. Tako ne znam gde su ona dvojica.

Kid je pusti i krene niz ulicu.

— Hej, a moja zarada? Obćao si!

Kid se okrete.

— Devojko, baš si uporna. Evo ti deset dolara. Što se tiče Elze, nju ću i bez tebe naći. Briži!

Devojka dogradi deset dolara, strpa ih u nedra i zamaće u prvu mračnu uličicu. Bila je pre zadovoljna. Za deset dolara morala bi da nađe bar tri muškarca. Ovako će njen Džoni biti zadovoljan.

Međutim, nije ispalo tako. Kada je saznao kako je njegova »devojka« lako došla do para, on joj raspali šamar.

— Glupačo, idiotska! Taj mo mak sigurno ima puno love kad je tebi za tako bednu informaciju dao deseticu. Kako si smela da ga pustiš? Da li bar znaš kud je otišao?

— Pa... verovatno kod... Elze... Tamo su i oni o kojima se raspitivao. Zašto bi mi inače platio... Džoni, da sam zna la dati...

Novi šamar je ućutka. Džoni zgrabi šešir, navuče kaput i kre te prema baraci na kraju grada.

Znao je da mnogo reskira ako ga tamo uhvate. On je bio ono što se obično naziva »ne-lojalna konkurencija«. Ali, po misao na bogatog stranca potisnula je u njemu svaki strah.

Kada je momak krenuo niz ulicu, Kid je već stigao do Elzine »Kuće radosti«. Već na prvi pogled zaključio je da je reč o burdelju poslednje klase. Međutim, pošto ga je interesovalo ko su momci o kojima je govorila ona mala uličarka, on ipak zakuca na vrata i uđe.

Dočekala ga je sama Eliza. Zinula je kad je ugledala tako lepog i fino obučenog momka, pa požuri da ga uvuče unutra.

— Izvoli, mladiću... za tebe nešto posebno. Stigla mi je tek pre tri dana.. mlada je... me

lezanka, ali super — poče Elza da ga mami. — Samo, pošto je »nova«, platićeš malo više.

Kid se polako istrže iz njenih ruku.

— Noćas baš nisam za devojku. Tražim neke momke...

Elza se namršti.

— Stigli su sinoć. Pošto ih poznajem, pomislio sam da će prvo svratiti u ovakav raj. Pa, jesu li svratili?

— Gospodine ovo je poštena kuća. Mi ne odajemo naše klijente — poče matora podvodčica da se kočoperi, ali ućuta kad joj Kid pod nos poturi »stoku«.

Brzo se osvrnula, pa kad nikoga nije videla, ona smota stoku među mršave usahle grudi.

— Tamo dole... trojica divljaka, najverovatnije lovaca. Došli su pijani. Imaju nešto para, ali ne baš mnogo. Zašto ih tražiš lepotanko?

Kid se samo osmehnu.

— Čućeš ujutru kad dođem po njih — reče i napusti smrdljivu jazbinu.

Pošto je otkrio kakav-takav trag, vrati se u hotel. Recepcioner je začudo još džonjao za svojim pultom. Kid mu priđe i probudi ga.

— Recite mi gde ovde čovek može da nađe lepo i pri-

stojno društvo za zabavu.

Čovek je neko vreme treptao pokušavajući brzo da se rasani. Pri tome se glupavo osme hivao. Konačno reče.

— Ser, sada je već kasno. Ako i sutra budete želeli dobru zabavu, daću vam pravu adresu.

— Sad, momče, sad hoću da čujem — reče Kid još ljubaznijim glasom.

— Pa, pansion ledi Mildred je pravo mesto, ali u ovo vreme su vrata zaključana i niko ne može tamo.

— Hvala, momče, ti ćeš daleko dogurati — pohvali ga Kid i krete u svoju sobu.

Mali podvodač Džoni video je Kida kada je krenuo prema hotelu. Isto tako video je i dršku kolta u nisko obešenoj futroli, i to je odmah ugušilo nje govnu žeđ za brzom zaradom. Iapke, kada je Kid otišao u sobu, on pride portiru, sa kojim je šurovao, i raspita se o gostu.

— To ti je neki parajlija sa Istoka. Sad se setio da traži neku žensku, i to finu. Da si bio tu da mu utrapim onu tvoju Mili, ali sad je kasno.

— Neka, neka... možda i ni je kasno... videćemo — počeo momak nešto da muca i izađe na ulicu.

Kada su narednog jutra ustali, Kid ispriča Buču i Bizbiju o svojoj noćnoj šetnji.

— Šta predlažeš? — upita ga Bizbi.

— Ako je po njegovom — ulete Buč — onda će predložiti da jednostavno uletimo u taj kupleraj i pobijemo sve muško. Posle toga će pokušati da prepozna one koje gonimo.

Kid samo frknu na njega, ali Bizbi počeo da klima glavom.

— To sa upadanjem bi moglo i da se izvede. Samo, umesto da ih pobijemo, možemo da ih pohvatamo na spavanju. Kad nam kažu kod koga su pare ili gde su ostali...

— Znamo i gde su ostali — pobuni se Kid.

— Svejedno. Ipak je bolje da ih hvatamo jednog po jednog — uporan je bio Bizbi, a Buč ga podrža.

Konačno odlučiše da krenu do Elize i pogledaju ona tri okasnela gosta.

Momak pozaamšnih dimenzija besno ih opsova kada su ga probudili i jedva je pristao da ih pusti u kuću. Dugo je zagledao novčanicu koju mu Kid tutnu pod nos, a onda sleže ramenima i ode u svoju sobicu.

Kid izvuče kolt i krete za dvojicom ortaka.

Sva tri Mekdonalda zaglavila su u istoj sobi. Pored njih su ležale ispijene flaše, iskidana ženska odeća i zgužvana posteljina. Sva trojica ležala su na podu. Pod rukama su im i dalje ležale gole devojke, izujedane, modre i polusvesne. Željni ženskog društva, a u punoj snazi, divlji lovci su zaista nastupali kao životinje.

Kid otpljunu u stranu.

Tog trenutka još dva čoveka stigoše pred vrata Elzine »Kuće radosti«. Bili su to Hari Dobson i njegov brat Klem. Iako su i sami imali burnu noć, bili su u normalnom stanju. Umiivanje ledenom vodom i nekoliko šolja tople kafe, uz jedan gutljaj viskija, učinili su pravo čudo.

Hari se taman spremao da lupi o vrata, kad se kraj njega stvori podvodač Džim.

— Ja ne bih toliko žurio — reče tiho.

Hari ga dograbi za košulju.

— A zašto ne bi? Govori!

— Vi znate da na ovom sve tu sve košta — reče Džoni i pruži ruku.

Hari se nasmeja i stavi mu šaku tako da zglob počne da krcka.

— Imaš samo pet sekundi, momče, a onda ode ruka — reče Klem iscerivši se.

— Pa, noćas!... neki momak... raspitivao se za neke... momke. Debelo je platio obaveštenje... mislio sam...

Hari mu pusti ruku pa ga raspali nogom u tur.

Srećan što je sačuvao ruku, Džoni otrča niz ulicu.

— Misliš da nas traže? — upita Klem.

Hari je ćutao. Samo pokaza bratu da se zaklone iza ugla.

Nešto kasnije, gurajući ispred sebe još uvek mamurne i sanjive, ali sve besnije Mekdonalдове, Buč, Kid i Bizbi izađoše na ulicu. Gradić se tek budio, ali su ulice još bile prazne.

— Nemate prava da ovako postupate sa poštenim lovcima — počeo Greg konačno da se buni. Imamo mi prijatelje... teško vama!

Kid mu se samo nasmeja u lice.

— Ne brini, uskoro će ti se i oni pridružiti, ako već nisu odmaglili sa onih pedeset hiljada rki.

Pogodak je bio pun.

— Toliko? A nama su rekli...

— počeo srednji Mekdonald...

Hitac ispaljen iza ugla kuće učutka ga. Metak je doduše bio namenjen Kidu, ali se Mekdonald baš tog trena pomerio u stranu.

Kid se okrete, ali nije odmah video strelca.

— Prokleti Dobsone! Ubio si mi brata... raskomadaću te! — vrisnu Greg i pojuri prema uglu kuće.

Bizbi istrže kolt ispod miške i drškom raspali najmlađeg McKdonalda.

— Pazi na njega! — doviknu Buču i pojuri za Kidom.

Greg, koji je već stigao do Klema i Harija, navali na njih uprkos tome što je bio goloruk. Tek kada ga je i treći metak pogodio, on pade.

— Ovamo, Kleme, eno nekih konja! — viknu Hari i pojuri prema malom koralu.

Nisu imali vremena da sedlaju konje. Poskakaše na gola konjska leđa i nagnaše životinje u trk.

Kid i Bizbi se pokazaše iskusnijim. Potrošili su nekoliko minuta oko sedlanja, ali su zato krenuli mnogo brže i sigurnije.

Brzopletost se uskoro osvetila i Klemu i Hariju. Klem, koji inače nije bio neki naročiti jahač, a uz to glomaznog i podebelog tela, sve je teže podnosio trk.

Hari se nekoliko puta okretao i požurivao ga. Sve je bilo uzalud. Progonitelji su bili sve bliži. Najstariji Dobson ugleda

Bizbija kako se iz sedla baca na Klema i kako obojica nestaju u prašini. Nije mogao dalje da gleda jer mu se Kid približavao. Kada je svojim konjem naleteo na njegovog, i Kid i Hari odleteli su u prašinu. Kada su ustali, ni jedan nije više imao kolt u ruci. Hari dograbi kamen i zavitla ga na Kida. Promašio je. Kid uzvрати istom merom, ali mnogo prezignije. Bol u ramenu sasvim je paralisao Dobsonovu ruku. Sandens krete prema njemu, ali ga tada u mestu zaustavi krik čoveka iza njegovih leđa.

— Kide!

Sandens se brzo okrete.

Ogromni Klem Dobson je digao uvis vitko Bizbijevo telo i stezao ga snagom svojih ogromnih ruku oko struka. Dva metka u njegovom ogromnom trbuhu kao da nije ni primećivao.

— Ho, ho, ho... mene si mislio tek tako da središ!

Kid je lepo čuo kako krckaju kosti na Bizbijevim leđima. Brzo potraži kolt u prašini, ali uzalud.

Novi krik.

Istovremeno i topot konjskih kopita privuče pažnju plavokosog odmetnika.

Hari je iskoristio šansu koju mu je stvorio brat i sada je

besomučno gonio konja na kome je dojahao Kid.

Sandens samo odmahnu rukom i potrča prema Bizbiju. Uz veliki napor uspeo je da sa njega skine mrtvo debelo telo.

— Berte, sve će biti u redu... Samo mirno — počeo Kid, ali onda shvati da laže.

Bizbijeva glava ležala je ne kako čudno iskrivljena.

Mršavi revolveraš se blede osmehnu.

— Ne... vredi... Kide... slo mio me je... taj medved.

— Ne govori, odjuriću po kola... lekar...

Bizbi odmahnu rukom.

Sjaj u očima brzo mu se gasio. Usne su mu bile modre, a vrat sve crniji. Jedva je disao.

— Kide... seti se... Staza bez povratka... nikuda ne vodi... nikuda...

Pokušao je da pomeri ruku prema pojasu, ali je taj pokret ostao nedovršen. Iz desne ruke kliznu mu srebrom optočeni kolt.

Nekadašnji strah i trepet, revolveraš vanserijske klase Crni Bert Torn, sada pokajnik i propovednik mira i zakona, ugasio se kao slabašna sveća na povetarcu.

Kid kleče pored njega i sklop mu oči.

Osetio je nešto čudno u grudima. Oči su mu se ovlažile i on ih besno obrisao rukom.

Ni sam nije mogao da oceni koliko je vremena prošlo kada je do njega stigao Kasidi. Videvši Bizbija na zemlji i čudan Kidov izgled, Buč odmah shvati da je kasno stigao.

Istog dana, tačno u podne, po grebna povorka koju su pratili samo Buč i Kid isprati Bizbija do groblja na vrhu obližnjeg brežuljka. Kada su sveštenik i gorbari obavili svoj posao, Kid se okrete Buču.

— Ja idem sa njim. Uzmi pare koje smo našli i vrati se na ranč »Tri hrasta«. Neka oni predaju pare.

— Idem i ja s tobom — počeo Buč iako je znao da ovog puta ništa, ama baš ništa, neće uspjeti da promeni.

— Samo bi mi smetao, pame tnjakoviću. Ovo je nešto između mene i njega — reče pokazujući glavom prema tek napravljennoj humci. Idi i čekaj. Uostalom, naći ću ja tebe.

Kada se okrenuo da uzjaše, Buč spazi za Kidovim pojasom srebrom okovani i ukrašeni kolt Berta Bizbija. Samo podiže ruku i mahnu plavokosom od-

metniku, onda se okrete i polako vrati u grad.

Sandens Kid se nije ni jednom osvrnuo. Bio je zagledan negde daleko ispred sebe. Činilo mu se da iznad doline kojom je jahao, uglavljena između visokih bregova, čitavim prostorom dominira ogromna, visoka i vitka figura čoveka obučenog u dugi crni kaput, sa ravnim šešišom širokog oboja. Lice nije mogao da raspoznati, ali su oči bile jasne. Kao žive.

Sada je jahao prema toj viziji, prema liku koji je postajao sve jasniji.

Daleko ispred Kida Hari Dobson je besomučno šibao konja. On pred sobom nije video ništa i nikoga, ali je zato na leđima i potiljku osećao neprekidno ledeni dah od nečega što nije umeo da objasni.

Imao je veliku prednost, ali i velikog progonitelja iza sebe. Hrabrog do bezumlja, upornog kao planinski potok i opasnog kao klupko pustinjaških zvečarki. Svakog trena se okretao, ali još nikoga nije video iza svojih leđa.

Kada je pala noć — pao je i njegov iscrpljeni konj. On je na silu pokušavao da ga ponovo dignu na noge, ali uzalud.

Jadna životinja je samo dahtala, dok joj konačno na nozdrene ne pokulja krvava pena.

— Prokleta marvo, i ti si se urotila protiv mene, je li? E, sad ćeš platiti kao i svi koji su protiv mene! — reče i poteže kolt.

U slepom besu ispuca celo burenje u glavu i telo konja, a zatim tresnu šešir o zemlju.

Nije ni primetio kada ga je san savladao. Tek kada je jutarnja studen počela da mu štipa obraze, on se trže. Jedva je ustao. Bilo mu je potrebno dobrih pola sata da razmrda ukočene udove i natera sebe da pešice krene dalje. Navikao na sedlo, jedva je koračao u čizmama visokih peta. Već posle sat vremena počeo je da oseća bolove u nogama. Posle dva sata krvavi žuljevi terali su ga da svaki čas zastane. Na kraju je seo na jedan kamen. Htede da skine čizme, ali nije uspeo. Naduvane i okrvavljene noge kao da su srasle za otvrdlom kožom.

Kada je posle izvesnog vremena čuo pevanje nekog usamljenog jahača, htede i sam da zapeva od sreće.

Nije prošlo više od nekoliko minuta kad je iz jaruge pred

njega izronila figura nekog po-
grbljenog čoveka. Umesto ko-
nja, stari kopač jahao je maz-
gu.

— Zdravo, stranče — pozdra-
vi ga kopač i htede da nastavi.

— Polako, stari, zar nećeš da
pomogneš čoveku u nevolji? —
brecnu se Hari.

— Zar si u nevolji, stranče?

— A šta ti misliš, matori jar-
če? Misliš da sedim ovde zato
što uživam?

— To je sve tvoj problem,
zar ne? Ja žurim.

— Sada više ne žuriš! — op-
sova Hari i poteže kolt. Odmah
je povukao okidač, ali igla uda-
ri u prazno.

Starac mu se nasmeja u li-
ce i okrete mazgu.

Pogrešio je.

Hari Dobson brzo ugura me-
tak u ležište, nateže kokot i
ispali metak u leđa nedužnom
čoveku. Onda, koliko su mu to
ranjave noge dozvoljavale, po-
hita da uhvati i umiri mazgu.
Na oborenog starca nije se ni
osvrnuo.

— Hajde, rago, ili ćeš i ti
proći kao tvoj gazda! — dre-
knu kada se popeo u sedlo.

Udarci mamuzama, na koje
jadna životinja nije navikla,
naterаше mazgu u trk. Hari Do-
bson počе divljački da se sme-
je.

Sandens je neprekidno jahao.
Stajao je tek toliko da konju
da priliku da se izduva, a on-
da nastavljao istim tempom.
Razlika između njega i Dobso-
na svedena je na minimum. Ta-
ko je Kid čuo i pucanj koji je
označio kraj života starog ko-
pača. Odmah je okrenuo ko-
nja na tu stranu i još brže
krenuo po Dobsonovom tragu.

Stari kopač je još disao ka-
da je Kid stigao do njega. Ni-
je ništa uspeo da kaže, samo
je rukom pokazao pravac u ko-
me je nestao ubica. Kid ostade
pored starca do kraja, a onda
skoči u sedlo i nastavi poteru.

*
* *

Buč Kasidi je brzo obavio
sve formalnosti u Katalini, a
onda neveseo krenuo nazad na
ranč »Tri hrasta«. Prvi put u
životu nosio je sa sobom go-
tovo pedeset hiljadarki, a na
njih ni jednog trenutka nije
pomislio. Njegove misli bile su
uz Sandensa Kida.

Na ranč je stigao kasno po
podne narednog dana. Džesika
Lang htede odmah da se ra-
spita o svemu, ali sačeka da se
Buč izduva i osveži.

— Pare su ovde — reče Buč kratko — a Bert Bizbi je ostao na groblju u Katalini. Kid ... ovaj... Hari je odjahao za Dobsonom. Ja bih ga izvesno vreme sačekao ovde, ako se slažete.

Bila je to štura priča o onome što se desilo, ali tog trenutka niti je Kasidi bio raspoložen za neku dužu govoranciju, niti su njegovi slušaoci imali srca da ga dalje ispituju.

Tek sledećeg jutra stari Den Marlou, koji se nije odvajao od Buča, saznade sve detalje.

— Reci, sinovče, onaj propovednik, on je... bio neki borac, zar ne? — ne izdrža Den da ne proveri svoje slutnje.

— Da, čika Dene, bio je. Veliki borac. Jedan od najboljih.

— Tako nešto sam i mislio.

*
* *

Naselje Hartford je niklo tek pre desetak godina na pašnjacima na kojima je počelo gajenje čuvene rase goveda. Po njima je i mesto dobilo ime.

Bila je to poslednja stanica Harija Dobsona.

Ni mazga nesrećnog kopača zlata nije preživela njegovo bekstvo pred Sandensom Kidom.

Pala je sasvim iscrpljena nadomak naselja.

Kada je Sandens Kid nekoliko sati kasnije, prekriven prašinom, na umornom konju stigao u Hartford, njegov protivnik je žedno ispijao flašu viskija.

Kid je sjahao kod prvog korita i umio se. Dopustio je i konju da popije nekoliko gutljaja, zatim ga vezao ispred saluna.

Kada je stupio u polumračnu odaju, ličio je na avet. Beložućkasta prašina prekrivala ga je od glave do pete. Posećuci saluna ga brzo pogledaše, a onda se sve oči okrenuše ka uglu u kome je sedeo drugi stranac.

Hari Dobson nije se usudio ni glavu da podigne kada su se pokretna vrata na salunu zaljuljala. Dohvatio je čašu i istresao njenu sadržinu u grlo. Međutim, uzalud je hteo da ostane neprimećen. Tišina koja je počela da pritiska na kraju ga primora da digne pogled.

Leđima ovlaš osolnjen na šank, stajao je njegov gonilac. Odmah ga je prepoznao.

— Ko si ti, proklet bio? — dreknu Dobson tresnuvši čašu o zid saluna.

Kid je ćutao. Kad je konačno stigao čoveka kome će bi-

ti sudija, osetio je nekakav umor i prazninu.

— Reci već jednom! Šta miliš ko si ti da možeš da juriš ljude tek tako? — nastavi Dobson.

— Ja sam tvoj sudija... tvoja porota... tvoja presuda — uzvрати mu Kid tihim, suvim glasom.

Prisutni se povukoše još dublje u senku, van putanje naslućenih kuršuma.

— A za šta mi sudiš?

— Kolorado Tom... Sid Perkins... kauboj Ned... i na kraju Bert Bizbi — začas reče Kid.

— Ja ne znam nikoga od njih! — dreknu Dobson. — Ljudi, on izmišlja... laže!

Niko mu nije odgovorio.

— Zovite, šerifa! On će... me ubiti — sada je već histerisao Dobson.

Kada je njegova vika utihnula, Sandens Kid uzdahnu.

— Hajde, Dobsone, bar umri kao čovek. Uostalom, mogu i ovako da te ubijem. Biraj.

Kidov glas bio je nedvosmi-slen.

Hari Dobson shvati da je stigao do kraja. To ga je začas istreznilo. Ustao je, grubo od-

gurnuo sto i uz strahovit krik potegao kolt.

Prvi hitac pogodio ga je u grudi, ali nije pao. Odmah ga je stigao i drugi, treći, četvrti...

Kid je povlačio oroz bez srdžbe, bez žara. Isto tako bi i dželat gurnuo stoličicu ispod bandita na smrt osuđenog.

Kada je pucnjava utihnula, Dobsonovo telo se odlepi od zida, za koji su ga kuršumi bukvalno prikucali, i počeo polako da klizi na pod.

Sandens Kid je pratio to usporeno kretanje dok je potpuno automatski izbacivao prazne čaure i zamenjivao ih novim mecima.

Kada je vratio kolt u futro-lu, Hari Dobson je ležao ispod prevrnutog stola.

Kid samo ovlaš pogleda goste u salunu i izađe na sunce. Bez žurbe je uzjahao konja i nestao prema istoku.

*
* *

Dani na ranču »Tri hrasta« proticali su jedan nalik na dru

gi. Svi su prema Buču bili pažljivi, pa to počeo da mu smeta.

Jednog dana, dve nedelje posle rastanka sa Kidom, priđe mu stari Den Marlou i pruži nekakve novine.

— Evo, sinovče, ako umeš da čitaš. To su najnovije novine. Doneo ih je putujući trgovac. Ja ne znam da čitam, pa ih koristim kao papir za cigarete. Ti čitaj, pa mi posle vrati.

Kasidi uze novine i pođe do trema.

Već na drugoj strani pročitao vest od koje je poskočio. Vest je počinjala rečima:

» U Hartfordu je pre neki dan došlo do obračuna između poznatog odmetnika Sande nsa Kida i nekog nepoznatog čoveka. Prisutni kažu...«

Buč više nije čitao. Odmah je krenuo po kanja i, kada ga niko nije video, napustio ranc »Tri hrasta«.

Sat kasnije Džesika Lang je pročitala istu vest, ali do kraja. Tako je saznala da je Hari Dobson dobio zasluženu kaznu.

— Čika Dene, ovde piše da je Dobsona ubio neki Sandens Kid. Ko li je taj čovek? — pitala je Džesika.

Den Marlou je neko vreme ćutao. Onda reče:

— Mogli bismo to da pitamo našeg gosta.

Međutim, Buč Kasidi je bio daleko. To su shvatili kada im je jedan od njihovih jahača javio da je stranac odjahao na istok.

— Znači, naši gosti su bili... odmetnici — promuca Džesika konačno.

— Možda su za zakon ta dva momka i odmetnici. Za mene će oni ostati momci koji su pokazali da imaju srca — reče Den.

Džesika Lang se zagledala u nebo.

Tamo negde na istoku, pod istim nebom, sada jašu dvojica momaka koje je sudbina u jednom trenutku vezala sa njom i ostavila u njenoj duši dubok trag.

— Neka vas nebo čuva — reče kao da ih blagosilja, a onda se vrati svakodnevnim poslovima.

Negde krajem septembra, ka
da je indijansko leto počelo da
ustupa mesto bliskoj zimi, Buč
Kasidi je stigao svog ortaka.
Nastavili su dalje zajedno.

Njihova odluka o daljoj bu-
dućnosti bila je davno doneta.
Staza bez povratka bila je nji-
hov jedini put.

K R A J

U SLEDEĆEM BROJU

VELIKI NAGRADNI KONKURS

- PUTOVANJA U **PARIZ**
- POKLON PAKET BUČ KASIDI (vrednost (5.000))
- KNJIGE (biblioteka TOM-WEST)
- MAJICE BUČ KASIDI I KID
- I JOŠ STOTINU SITNICA

Ne zaboravite — U APRILU NOVI BUČ KASIDI

„PRAVDA ZA OBEŠENOG“

I VELIKI NAGRADNI KONKURS

**U SLEDEĆEM
BROJU**

**PRAVDA
ZA OBEŠENOG**

Veliki nagradni konkurs